HANDBOEK
Kabels en Leidingen
Zeeuwse gemeenten

waarin tevens opgenomen de door
de colleges vastgestelde nadere regels

Standaardbepalingen voor het opnemen van de sleufverharding, het graven, aanvullen en verdichten van sleuven en het leggen etc. van kabels en leidingen in gronden die in eigendom of beheer zijn bij de gemeenten Borsele, Goes, Hulst, Kapelle, Middelburg, Noord-Beveland, Reimerswaal, Schouwen-Duiveland, Sluis, Terneuzen, Tholen, Veere en Vlissingen .

Datum : December 2015
Vastgesteld door : College van burgemeester en wethouders.

Uitgebracht door gemeenten Borsele, Goes, Hulst, Kapelle, Middelburg, Noord-Beveland, Reimerswaal, Schouwen-Duiveland, Sluis, Terneuzen, Tholen, Veere en Vlissingen

AVOI
Zeeuwse gemeenten

Borsele, Goes, Hulst, Kapelle, Middelburg, Noord-Beveland, Reimerswaal, Schouwen-Duiveland, Sluis, Terneuzen, Tholen, Veere en Vlissingen

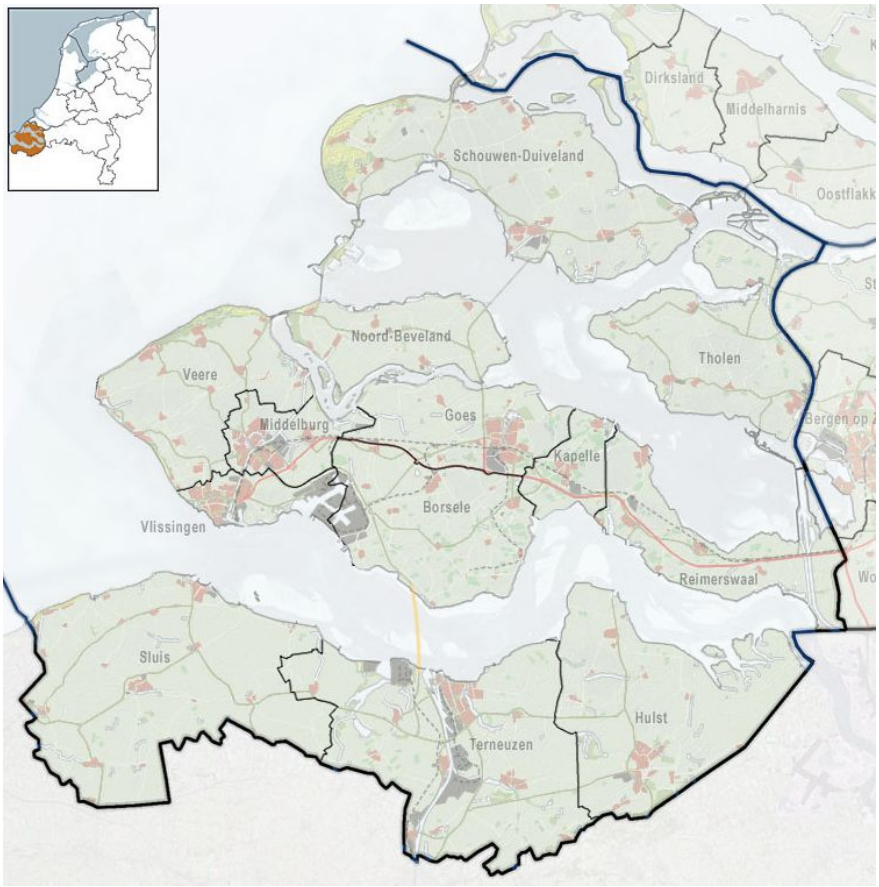

INHOUDSOPGAVE

Inleiding 6

Begrippenlijst 7

Rolverdeling 7
Partijen 7
Begripsbeschrijvingen 8

Verwijzingen 12

Deel 1 Algemene voorwaarden 13

1 Vergunningen en toestemmingen voor (graaf)werkzaamheden 14

1.1 Voorwaarden voor aanvragen of meldingen 14
1.2 Voorbereidingstraject 16
1.3 Procedure werkzaamheden van minder ingrijpende aard 17
1.4 Uitzonderingsprocedure Spoedeisend werk/Calamiteit 18
1.5 Voorschriften en beperkingen bij de vergunning 18
1.6 Tijdelijk opschorten van de vergunning 19

2 Richtlijnen ten behoeve van de tracé engineering 20

2.1 Eisen ten aanzien van de tracébepaling 20
2.2 Bepalingen ten aanzien van de engineering/werkvoorbereiding 21
2.3 Situering handholes 23

3 Voorwaarden en eisen ten aanzien van de uitvoering 25

3.1 Inventariseren bestaande kabels en leidingen 25
3.2 Informatie en communicatie 25
3.3 Handhaving 26
3.4 Opnemen en herstel verharding 27
3.5 Door de gemeente ter beschikking te stellen bouwstoffen 28
3.6 Maatregelen in het belang van het verkeer 28
3.7 Maatregelen ten behoeve van de overlast beperking 30
3.8 Voorbereide huis/klantaansluitingen 32
3.9 Keuze straatwerk door vergunninghouder of gemeente 32

4 Voorwaarden en eisen ten aanzien van de civieltechnische werkzaamheden 33

4.1 Operationele eisen 33
4.2 Meten en registreren verdichtingsgraad geroerde grond 34
4.3 Technische eisen 35

5 Aansprakelijkheid en schade 37

5.1 Aansprakelijkheid 37
5.2 Schade 37
5.3 Veiligheid 38
5.4 Peilen en hoofdafmetingen 39

6 Voorwaarden en eisen ten aanzien van vervuilde grond 40

6.1 Voorschriften voor werken in grond 40
6.2 Arbeidsomstandigheden bij werken in verontreinigde grond 41
6.3 Archeologie…….. …42
6.4 Niet gesprongen conventionele explosieven 42

7 Voorwaarden en eisen ten aanzien van groenvoorzieningen..... 43

7.1 Eisen en uitvoering groenvoorzieningen 43
7.2 Voorwaarden voor graafwerkzaamheden in de omgeving van bomen 43
7.3 Herstel groenvoorzieningen 45
7.4 Handvest Boombescherming.....46

Deel 2 Aanvullende lokale Gemeentelijke regelingen en aanwijzingen..... 47

8 Addendum gemeente Borsele.....48
9 Addendum gemeente Goes 50
10 Addendum gemeente Hulst 53
11 Addendum gemeente Kapelle.....54
12 Addendum gemeente Middelburg 55
13 Addendum gemeente Noord-Beveland 56
14 Addendum gemeente Reimerswaal 57
15 Addendum gemeente Schouwen-Duiveland 58
16 Addendum gemeente Sluis.....59
17 Addendum gemeente Terneuzen.....60
18 Addendum gemeente Tholen.....61
19 Addendum gemeente Veere 62
20 Addendum gemeente Vlissingen 63

Bijlagen

Bijlage 1: Instemming- en vergunningformulier

Bijlage 2: Meldingsformulier aanvang graafwerkzaamheden

Bijlage 3: Gereedmeldingsformulier graafwerkzaamheden

Bijlage 4: Straatwerktarieven

Bijlage 5: Procesbeschrijving kabel- en leidingwerkzaamheden Zeeuwse gemeenten

Inleiding

Voor u ligt het opgestelde handboek kabels en leidingen voor de Zeeuwse gemeenten. Dit 'handboek' geeft invulling aan de collegebevoegdheid om op grond van de Algemene Verordening Ondergrondse Infrastructuur (AVOI) nadere regels omtrent deze ondergrondse infrastructuur vast te stellen. Men moet hierbij denken aan de voorbereiding en uitvoering bij het ontwerp, aanleg, onderhoud, verlegging en verwijdering van kabels en leidingen en het medegebruik van voorzieningen.

Dit Handboek wordt door de Zeeuwse gemeenten Borsele, Goes, Hulst, Kapelle, Middelburg, Noord-Beveland, Reimerswaal, Schouwen-Duiveland, Sluis, Terneuzen, Tholen, Veere en Vlissingen van toepassing verklaard in alle gevallen waarin de gemeente, op grond van een vergunning of instemmingsbesluit toestemming verleent voor werkzaamheden aan of ten behoeve van kabels en/of leidingen.

Doel van het handboek is:
- Het bevorderen van een veilige ligging en ordening van de ondergrondse infrastructuur;
- Het beperken van de overlast en het bevorderen van een veilige omgeving voor de burgers tijdens de werkzaamheden aan ondergrondse infrastructuur;
- Het voorkomen van schade aan private- en gemeentelijke eigendommen;
- Het waarborgen van de kwaliteit van de openbare ruimte.

Het bereiken en handhaven van deze doelstellingen wordt ondersteund door gedetailleerd uitgewerkte, uniforme voorbereiding- en uitvoeringsvoorschriften ten behoeve van alle werken in het openbare gebied van de gemeenten. Hiertoe worden nadere eisen gesteld aan de gegevens die moeten worden verstrekt bij aanvragen van een vergunning c.q. instemmingsbesluit en worden nadere voorwaarden gesteld bij het voorbereiden en uitvoeren van werken in het beheergebied van de Zeeuwse gemeenten.

Het Handboek is van toepassing op alle kabels en leidingen en geldt ook voor werken in/op nieuwbouwprojecten, voor zover deze onder de gemeentelijke verantwoordelijkheid vallen.

De vergunningverlening of het verlenen van instemmingsbesluiten is het gemeentelijke instrument om zorg te dragen voor de veiligheid, de beperking van overlast, het voorkomen van schade en het waarborgen van de kwaliteit van de openbare ruimte.

Dit handboek is een initiatief van de Zeeuwse gemeenten. Het is daarom opgebouwd uit twee delen. Het eerste deel omvat de voorwaarden die voor alle deelnemende gemeenten gelijk zijn. Het tweede deel beschrijft per gemeente de regelingen die voor die gemeente specifiek van toepassing zijn.

Begrippenlijst

Rolverdeling

In de praktijk kan er een rolverdeling bestaan tussen netbeheerder – vergunninghouder – opdrachtgever en grondroerder. Ook kan het zijn dat deze rollen door één en dezelfde partij worden vervuld. Voor de gemeente is echter alleen de vergunninghouder zowel financieel, operationeel als juridisch altijd aansprakelijk en verantwoordelijk voor het (doen) opvolgen van de bepalingen in het handboek. Dit ongeacht hoe de relatie is tussen vergunninghouder enerzijds en een eventuele netbeheerder en grondroerder anderzijds. De gemeente behoudt zich echter het recht voor om in dringende gevallen handhavingmaatregelen rechtstreeks met grondroerder af te handelen en de vergunninghouder pas later daarvan in kennis te stellen.

Partijen

Aanvrager:
De natuurlijke of rechtspersoon die aan de gemeente vergunning, instemming of toestemming verzoekt voor het leggen, hebben, onderhouden, verwijderen etc. van kabels en leidingen.

Gemeente:
De rechtspersoon.

College:
Het college van burgemeester en wethouders.

Gemeentelijke kabel- en leidingcoördinator
Degene die uit hoofde van zijn functie en mandaat de gemeentelijke regie voert over de uitvoering van kabel- en leidingwerken door derden.

Gemeentelijke toezichthouder kabels en leidingen
Degene die uit hoofde van zijn functie en mandaat het gemeentelijke toezicht houdt over de uitvoering door derden van kabel- en leidingwerken.

Grondroerder:
De natuurlijke of rechtspersoon onder wiens verantwoordelijkheid of leiding de feitelijke (graaf)werkzaamheden worden verricht.

Netbeheerder:
Degene die als natuurlijk persoon handelend in de uitvoering van een beroep of een bedrijf dan wel als rechtspersoon een kabel- c.q. buisleidingennet beheert.

Opdrachtgever:
De natuurlijke of rechtspersoon, die opdracht geeft tot het uitvoeren van een werk waarbij graafwerkzaamheden worden verricht. Een derde partij kan als opdrachtgever optreden namens de beheerder in het realisatieproces, mits rechtsgeldig en voldoende door netbeheerder en/of vergunninghouder gemandateerd.

Vergunninghouder:
De natuurlijke of rechtspersoon, in de regel een netbeheerder, aan wie de gemeente vergunning, instemming of toestemming heeft verleend voor het leggen, hebben, houden, onderhouden en verwijderen etc. van ondergrondse infrastructuur in openbare gronden die door de gemeente beheerd worden. Een derde partij kan optreden namens de netbeheerder in het vergunning aanvraag proces, mits rechtsgeldig en voldoende door deze gemandateerd.

Begripsbeschrijvingen

Akkoordverklaring graafwerk of instemmingsbesluit:
Schriftelijke goedkeuring van de gemeente op een melding van de aanvang van graafwerk door- of namens een netbeheerder. De te volgen meldprocedure en de daarbij te gebruiken formulieren staan in dit handboek vermeld.

Algemene Verordening Ondergrondse Infrastructuur AVOI:
Eenduidige gemeentelijke regeling die toeziet op de aanleg, instandhouding, wijziging en opruiming van kabels en leidingen als onderdeel van een net(werk) in gemeentegrond. De regeling geldt voor alle (net)beheerders): nutsbedrijven, telecommunicatiebedrijven en private partijen. Voordat werkzaamheden door (Net) beheerders kunnen plaatsvinden, moet zij bij de gemeente een graafvergunning of instemmingsbesluit hebben verkregen. De procedure voor het aanvragen van een graafvergunning of instemmingsbesluit staat gedetailleerd omschreven in de AVOI.

As built (revisie)tekening:
Een gewaarmerkte tekening die de gerealiseerde ligging aangeeft, welke kabels en/of leidingen gelegd zijn in X-, Y- en Z- coördinaten volgens het RD-stelsel alsmede hoeveel leidingen gelegd zijn in een sleuf(deel). De Z coördinaat wordt over het algemeen alleen in die gevallen gebruikt waar de kabels- en leidingen niet op de door de gemeente aangegeven profieldiepte zijn gelegd.

Boring/persing:
Het met behulp van een sleufloze techniek maken van een holle ruimte in de grond zonder daarbij de omringende grondslag te verwijderen.

Buisleiding:
Buis voor het doorstromen van gassen of vloeistoffen, bestemd om hetzij een gas of een vloeistof te transporteren, hetzij een vloeistof als intermediair te gebruiken voor het transport van warmte of een opgelost of verpulverd product. Een voorziening ten behoeve van het inblazen en omvatten van (glasvezel)kabel is geen buisleiding maar wordt gelijkgesteld aan een kabel.

Beheerkosten:
De vergoeding van de kosten die door- of namens de gemeente zijn gemaakt aangaande het toezicht op- en de controle van de uitvoering van het werk, de hiermee verband houdende verkeersmaatregelen en de naleving op de van gemeentewege gestelde voorwaarden.

Breekverbod:
Tijdelijke opschorting op last van de gemeente van de graafvergunning of instemmingsbesluit en/of de akkoordverklaring graafwerk op grond van weersomstandigheden. Hieronder in ieder geval inbegrepen wateroverlast, zware sneeuwval of ijzel en vorst. Grondslag voor de opschorting is de overlast voor de bewoners en/ of schade voor de gemeente door bijvoorbeeld breuk van vastgevroren bestratingmateriaal en/of niet goed te verdichten

ondergrond dan wel het niet (meer) aaneengesloten kunnen afwerken van sleuven of verhardingen. Het instellen en het opheffen van het opbreekverbod geschiedt door de Gemeentelijke kabel- en leidingcoördinator van de betreffende gemeente.

Calamiteit:
Een incident met voor de omgeving mogelijk grote gevolgen, die niet zelfstandig kunnen worden afgewikkeld en waarbij gecoördineerde inzet van hulpverleningsorganisaties en diensten van verschillende disciplines is vereist om de gevolgen te beperken.

Definitief herstel:
Het terugbrengen van de verhardingsmaterialen en/of bermen en plantsoenen op een vakkundige wijze in de oorspronkelijke staat.

Degeneratiekosten:
de kosten voor de gemeente door vermindering van de kwaliteit en/of duurzaamheid van de verharding of andere gemeente eigendommen, veroorzaakt door de (graaf)werkzaamheden onder verhardingsconstructies of andere voorzieningen.

Gemeentegrond:
Alle openbaar gebied waaronder wegen en wateren, inclusief fietspaden, voetpaden, trottoirs, parkeerstroken en mogelijke andere verhardingen alsmede onverharde terreinen als bermen, plantsoenen en parken, die in eigendom of beheer zijn bij de gemeente.

Gefundeerde open verharding:
Verhardingsconstructie bestaande uit elementen of andere ongebonden materialen op een al dan niet hydraulische granulaatfundering of gebonden zandfundering.

Gesloten verharding:
Verhardingsconstructie bestaande uit een bitumen, cement of kunststof gebonden materiaal.

Graaflocatie:
De locatie waar graafwerkzaamheden worden verricht.

Graafvergunning of instemmingsbesluit:
Schriftelijke toestemming, vergunning c.q. instemmingsbesluit en/of akkoordverklaring graafwerk, op schriftelijke aanvraag verleend door het college van burgemeester en wethouders, voor het verrichten van (graaf)werkzaamheden in openbare gronden die door de gemeente beheerd worden.

Graafwerkzaamheden:
Het handmatig en/of mechanisch verrichten van werkzaamheden in de ondergrond.

Handboek
het Handboek Kabels en Leidingen (Standaardbepalingen voor het opnemen van de sleufverharding, het graven, aanvullen en verdichten van sleuven en het leggen etc. van kabels en leidingen die in eigendom of beheer zijn bij de gemeente), zijnde door het college vast te stellen nadere regels betreffende de voorbereiding en uitvoering van ontwerp, aanleg, exploitatie, onderhoud en verwijdering van kabels en leidingen.

Handhole:
Afsluitbare ondergrondse holle behuizing voor het onderbrengen van voornamelijk telecommunicatie appendages of apparatuur met toegangsluik onder de verharding of op maaiveldniveau. Een handhole moet altijd toegankelijk blijven.

(Huis)aansluiting
Het gedeelte van de kabel of leiding door openbare grond dat een netwerk verbindt met een netwerkaansluitpunt.

Kadaster-sectie KLIC:
Instantie die uitvoering geeft aan de Wet Informatie-uitwisseling Ondergrondse Netten (WION) en het voorkomen van graafschade als doelstelling heeft alsmede zorgdraagt voor de uitwisseling van kabel- en leidinggegevens.

Kabels en leidingen
Kabels en/of leidingen als onderdeel van een net(werk), daaronder mede begrepen de daarmee verbonden transformator-, schakel-, verdeel- en onderstations en andere hulpmiddelen, behoudens voor zover deze verbindingen en hulpmiddelen liggen binnen de installatie van een producent of van een afnemer, en tevens omvattende lege buizen, ondergrondse ondersteuningswerken en beschermingswerken. Voorbeelden van deze kabels en leidingen zijn onder andere telecommunicatie- en omroepkabels, elektriciteitskabels (koppel-, transport- en distributiekabels), gasleidingen (transport-, distributie- en dienstleidingen), waterleidingen, rioleringen (buizen) en kabels en leidingen ten behoeve van industriële netwerken.

Kabel- en leidingentracé
De locatie waarvan de gemeente heeft bepaald waar kabels en/of leidingen kunnen worden gelegd.

Niet-openbare kabels en leidingen
Kabels en leidingen (dan wel het netwerk waartoe ze behoren) die niet worden gebruikt om openbare (voor het publiek beschikbare) diensten aan te bieden.

Leggen van kabels en leidingen:
Het aanbrengen, leggen, onderhouden, omleggen, vernieuwen, herstellen en verwijderen van kabels en leidingen en het verrichten van de hierbij behorende werkzaamheden.

Ligginggegevens:
Gegevens over de werkelijke plaats van een leiding, zoals deze op het moment van vaststelling visueel waarneembaar en controleerbaar zijn.

Mantelbuis:
Beschermbuis om een leiding.

Montagegat c.q. lasgat:
Graafwerkzaamheden met over het algemeen beperkte afmetingen, die worden gemaakt t.b.v. de toegang tot een handhole, het opgraven van een kabelrol tbv klantaansluitingen, het maken van aftakkingen, voor het herstellen van kabels c.q. leidingstoringen of voor inspectiedoeleinden.

Net of netwerk:
Één of meer ondergrondse kabel(s) en/of leiding(en), daaronder mede begrepen lege buizen, kokerconstructies en voorzieningen, bestemd voor het transport van vaste, vloeibare of gasvormige stoffen, van energie of van informatie.

Normprofiel:
Het door de gemeente eenzijdig vastgestelde en voor de netbeheerder verplichte schema in de ligging van kabels en leidingen in de gemeentegrond. Er zijn meerdere geografische deelgebieden gedefinieerd, ieder met zijn eigen algemene normprofiel. Binnen een algemeen profielgebied kunnen nog specifieke profielen voorkomen, daarom altijd de gemeentelijke kabel- en leidingcoördinator om inlichtingen vragen.

Open verharding:
Verhardingsconstructie bestaande uit elementen of andere ongebonden materialen al of niet op een puinfundering, waaraan geen bindmiddel is toegevoegd.

Onderhoudskosten:
De kosten die zijn verbonden aan het onderhouden van de definitief herstelde verharding.

Provisorisch herstel:
Het terugbrengen van de verhardingsmaterialen op een niet noodzakelijke vaktechnische wijze maar wel zodanig dat het functionele gebruik door het verkeer volledig is hersteld en geen gevaar ontstaat voor de weggebruiker.

Sleuf:
De opening die ontstaat door het verwijderen van verharding en/of grond ten behoeve van het leggen van kabels en leidingen.

Spoedeisende werkzaamheden
Werkzaamheden ten gevolge van een ernstige belemmering of storing in de dienstverlening, waarvan uitstel niet mogelijk is.

Uitvoeringskosten:
De genormeerde kosten verbonden aan het definitieve herstel van de verharding.

Verborgen gebreken:
De definitie voor buitenproportionele verzakking van opgeleverd en goedgekeurd hersteld straatwerk. Als norm voor "buitenproportioneel" wordt een verzakking aangehouden van meer dan 0,03 m, die zich binnen één jaar na het eerste herstel voordoet (CROW-norm voor "ernstige schade").

Werkterrein:
De stallingsplaats van haspel-, vracht-, directie-, materiaalwagens, enz.

Werkzaamheden
Handmatige en mechanische werkzaamheden in of op openbare gronden in verband met de aanleg, instandhouding en opruiming van kabels en leidingen.

Werkzaamheden van niet ingrijpende aard
Werkzaamheden met een aaneengesloten te ontgraven lengte korter dan vijfentwintig (25) meter, met geringe overlast c.q. belemmeringen voor de omgeving, waaronder het realiseren van incidentele huisaansluitingen, kabellassen, werkzaamheden in bestaande handholes, reparatie- of onderhoudswerkzaamheden, en waaronder niet verstaan wordt de plaatsing van onder- en bovengrondse kasten en handholes.

WION:
De Wet Informatie-uitwisseling Ondergrondse Netten (WION) heeft tot doel gevaar of economische schade door beschadiging van ondergrondse kabels of leidingen te voorkomen. Hiertoe zijn netbeheerders verplicht om de geografische gegevens van hun belangen te registreren en te delen met grondroerders die hierom vragen.

Woonerven:
De in dit handboek te hanteren term “woonerf” heeft betrekking op een openbare weg met een inrichting en verkeersbesluit conform een erf in de zin van de wegenverkeerswetgeving. Dit is gedaan met de bedoeling om verwarring met het begrip erf uit de Telecommunicatiewet en de Concessiewet te voorkomen.

Verwijzingen

In dit Handboek wordt op diverse onderdelen verwezen naar normen, richtlijnen e.d. Hieronder is een beknopte omschrijving weergegeven van de belangrijkste normen.

NEN
Nederlands Normalisatie instituut.
Het Nederlandse centrum van normalisatie helpt bedrijven en andere partijen om onderling heldere en toepasbare afspraken te maken. NEN draagt bij aan veiligheid, gezondheid, milieu en innovatie.
Bedrijfsleven en andere partijen maken in normcommissies zelf afspraken over producten en werkwijzen. NEN bemiddelt in het afwegen van de verschillende belangen en zorgt voor neutrale procesbegeleiding. NEN biedt direct toegang tot Europese (NEN-EN) en mondiale normalisatieplatforms.

NPR
Nederlandse Praktijk Richtlijnen.
De NPR geeft toelichting op en aanwijzingen voor het verantwoord gebruik van de NEN- en NEN-EN normen.

C.R.O.W.
CROW is het nationale kennisplatform voor infrastructuur, verkeer, vervoer en openbare ruimte. Organisatie ontwikkelt, verspreidt en beheert praktisch toepasbare kennis voor beleidsvoorbereiding, planning, ontwerp, aanleg, beheer en onderhoud. Dit gebeurt in samenwerking met alle belanghebbende partijen, waaronder Rijk, provincies, gemeenten, adviesbureaus, uitvoerende bouwbedrijven in de grond-, water- en wegenbouw, toeleveranciers en vervoerorganisaties.

RAW
De RAW-systematiek, beheerd en onderhouden door CROW, is een algemeen gebruikte standaard voor bestekken in de grond-, water- en wegenbouw (GWW). Bij de meeste werken in de GWW wordt de systematiek gevolgd.

Deel 1 Algemene voorwaarden

1 Vergunningen en instemmingsbesluiten voor (graaf)werkzaamheden

1.1 Voorwaarden voor aanvragen of meldingen

1. De in dit hoofdstuk opgenomen voorwaarden zijn van toepassing op een aanvraag of melding voor werkzaamheden, respectievelijk voorschriften en beperkingen voor een vergunning, instemmingsbesluit of akkoordverklaring.

2. Voor een aanvraag of melding moet gebruik worden gemaakt van een van de volgende formulieren die bij de betreffende gemeente verkrijgbaar zijn:
    a. het instemmingformulier Kabel- en Leidingwerkzaamheden voor de aanvragen en meldingen conform artikel 4 van de AVOI;
    b. het Meldingsformulier Aanvang Graafwerkzaamheden conform het Handboek;
    c. het Gereedmeldingsformulier Graafwerkzaamheden conform het Handboek.

3. Conform het bepaalde in artikel 6 van de AVOI is vastgesteld dat bij de melding of aanvraag conform artikel 5 van de AVOI in ieder geval de volgende gegevens moeten worden verstrekt:
    a. een machtiging indien het een melding betreft voor of namens een netbeheerder of andere opdrachtgever;
    b. naam, (e-mail)adres en telefoon- en faxnummer van de netbeheerder, opdrachtgever en/of grondroerder van de kabels en/of leidingen, alsmede van de (te machtigen) uitvoerder waarvan de contactpersoon de Nederlandse taal machtig moet zijn;
    c een opgave van aantal, soort en beoogd gebruik van de kabels die direct dan wel niet direct (indien de werkzaamheden betrekking hebben op elektronische communicatienetwerken) in gebruik worden genomen en de lengte en breedte van de kabelsleuf;
    d. een opgave van direct betrokken belanghebbenden (waaronder omwonenden) en instanties die vooraf in kennis worden gesteld van de voorgenomen aanvang, beëindiging en aard van de werkzaamheden;
    e. een afschrift van de verkregen instemmingen of vergunningen van de overige beheerders van de openbare ruimte zoals Pro Rail, waterschap Scheldestromen, Rijks- en provinciale waterstaat en Gasunie, waarvoor de aanvrager/melder zelf moet inventariseren of dergelijke overige vergunningen en instemmingen nodig zijn en ze ook tijdig aan moet vragen;
    f. het voorgenomen tijdstip van aanvang en beëindiging van de werkzaamheden;
    g. een opgave van ondergrondse of bovengrondse kasten inclusief de situering en afmetingen daarvan;
    h. een opgave van hetgeen door- of namens de netbeheerder ondernomen is om te voldoen aan de verplichting voortvloeiend uit de AVOI, inzake het (mede)gebruik van voorzieningen;
    i. een opgave van alle overige van belang zijnde feiten en omstandigheden gelet op de in de AVOI genoemde belangen;
        1. een uitvoeringsplan inclusief:
        2. in viervoud volledige en duidelijk leesbare tekeningen, op basis van GBKN, van het gewenste tracé inclusief opgave van de te verbinden locaties, met als schaal 1:500;
        3. een opgave van de eventueel te plaatsen objecten, alsmede van de situering daarvan;

4. een beschrijving van de maatregelen voor de bereikbaarheid en bescherming van in de openbare gronden aanwezige kabels en leidingen;
5. een omschrijving van eventuele opbrekingen van de verhardingen;
6. een verkeersplan conform CROW-richtlijn 96b; dit plan kan ook nodig zijn voor het verkrijgen van een omgevingsvergunning; de aanvrager of melder pleegt ten behoeve van dit verkeersplan zelf overleg met onder andere politie, verzorgings- en hulpdiensten, particuliere en openbare vervoerders en met de gemeente teneinde zorgvuldige afstemming en voorinformatie te bereiken;
7. de maatregelen ter bescherming van de openbare voorzieningen (bomen, straatmeubilair etc.);
8. de maatregelen voor de bereikbaarheid van percelen en opstallen in de nabijheid.

j. de planning van het gehele werk inclusief de fasering en werkvolgordes.

4. Bij de melding als bedoeld in artikel 5, leden 4 en 5, AVOI moeten in elk geval de volgende gegevens worden verstrekt:
   a. naam, adres en ondertekening van de netbeheerder (dan wel diens gemachtigde) en de uitvoerende partijen, waarbij de contactpersoon de Nederlandse taal machtig dient te zijn;
   b. de dagtekening van de melding;
   c. de lengte van de sleuf die wordt opengebroken;
   d. het oppervlak van het lasgat dat wordt opengebroken.

5. Gegevens die digitaal beschikbaar zijn, moeten bij voorkeur ook digitaal ingediend worden via het daartoe door de gemeente geaccordeerde systeem.

6. De netbeheerder, dan wel diens grondroerder, stelt op grond van de AVOI de gemeente tijdig, doch tenminste 14 dagen voor afloop van de onderhoudstermijn, in staat een opleveringsopname uit te voeren.

7. De netbeheerder, dan wel diens grondroerder, is op grond van het algemene aansprakelijkheidrecht en de AVOI gehouden tot het, op basis van redelijkheid en billijkheid, vergoeden van alle schade, geleden en te lijden door de gemeente, voortvloeiende uit de door of vanwege de netbeheerder uit te voeren werkzaamheden. De berekening van de schadevergoeding is gebaseerd op vijf kostensoorten: herstel-, onderhouds-, beheers- en degeneratiekosten of werkelijke kosten, met als uitgangspunt kostendekkendheid voor de gemeente. Voor de berekening van de schadevergoedingen worden als basis gehanteerd de grondslagen van herstraattarieven conform de “Leidraad voor gemeenten en nutsbedrijven inzake (her-)straatwerkzaamheden (van overlegorgaan nutsvoorzieningen en de vereniging van Nederlandse gemeenten). Richtlijn voor gemeenten ten behoeve van het berekenen van tarieven voor herstel-, onderhouds-, beheer- en degeneratiekosten bij (graaf)werkzaamheden door aanbieders in openbare gronden die in eigendom of beheer zijn van gemeenten’. Deze berekening resulteert in de “Straatwerktarieven 2016” conform bijlage 4, die jaarlijks geïndexeerd zullen worden op basis van indexcijfes van CBS; “Regelingslonen bouwnijverheid CAO lonen per maand inclusief bijzondere beloningen. Uitgangspunt voor verrekening van de straatwerkkosten zijn de werkelijk uitgevoerde vierkante meters op maaiveldniveau (en niet de breedte van de ontgraven sleuf). Breedte te herstraten verharding / sleufbedekking is altijd een heel veelvoud van breedte te verwerken verhardingselementen.

8. De netbeheerder is geen onderhouds-degeneratie- en beheerkosten aan de gemeente verschuldigd indien:
   a. het werk een gevolg is van door de gemeente voorgenomen (her)straat- of reconstructiewerkzaamheden en dit werk plaatsvindt in een periode tot maximaal zes maanden voorafgaand aan de geplande aanvangsdatum van de verbeteringswerkzaamheden
   b. het werk geschied binnen de grenzen van in uitvoering zijnde nieuwbouwplannen
   c. het werk in opdracht van de gemeente wordt uitgevoerd, of wanneer het werk aan kabels voor openbare verlichting betreft.

1.2 Voorbereidingstraject

1. Aanvrager moet zelf inventariseren of naast de graafvergunning of instemmingsbesluit een aparte omgevingsvergunning noodzakelijk is en moet deze bij de gemeente separaat en tijdig aan vragen (gem. doorlooptijd 8 + 8 weken). In het algemeen kan worden gesteld dat voor werkzaamheden die strikt binnen de door de gemeente vastgestelde kabel en leidingstroken worden uitgevoerd vrijstelling kan worden verkregen voor de omgevingsvergunning.

2. Aanvrager is tevens gehouden om kennis te nemen van de Algemeen Plaatselijke Verordening (APV) van de gemeente en tijdig alle in dat kader voor het werk benodigde vergunningen, ontheffingen etc. aan te vragen en te verkrijgen.

3. Aanvrager moet zelf inventariseren welke vergunningen en instemmingen er van overige beheerders van openbare ruimte zoals onder andere ProRail, het waterschap Scheldestromen, Rijks- en provinciale Waterstaat, Gasunie etc. nodig zijn voor het betreffende werk en deze separaat en tijdig aan vragen. Een afschrift van bedoelde instemming of vergunning moet bij de aanvraag worden gevoegd.

4. In het geval de graafwerkzaamheden ten behoeve van doorgaande kabels en leidingen particuliere eigendommen doorkruisen moet de aanvrager vooraf toestemming voor het leggen en liggen van betreffende grondeigenaar hebben verkregen. Een afschrift van deze toestemming(en) moet bij de aanvraag worden gevoegd. Deze bepaling geldt niet voor de eigen klantaansluiting van de betreffende grondeigenaar.

5. Indien in opdracht of op initiatief van de gemeente werkzaamheden plaatsvinden heeft de gemeente de coördinerende rol t.a.v. afstemming, planning en samenhang van door derden uit te voeren werkzaamheden.

6. Ten behoeve van het verkrijgen van een omgevingsvergunning c.q. graafvergunning kan het noodzakelijk zijn om vooraf verkeersplannen in te dienen. Aanvrager pleegt daartoe zelf overleg met de wegbeheerder teneinde zorgvuldige afstemming en voorinformatie te bereiken.

7. Aanvrager is gehouden om de uitvoeringsplanning van het werk zoveel mogelijk af te stemmen met de gemeentelijke Evenementenkalender en het reguliere gemeentelijke onderhoudsprogramma's voor de openbare ruimte.

8. Alle graafwerkzaamheden die uitgevoerd worden in openbare gronden binnen de gemeente moeten door vergunninghouder of zijn rechtsgeldig gemandateerde grondroerder minimaal 5 werkdagen voorafgaand aan de start van het werk worden aangemeld bij de gemeentelijke kabel- en leidingcoördinator, door het mailen van een ingevuld Meldingsformulier Aanvang Graafwerkzaamheden aan de betreffende gemeente. Zie voor het mailadres de individuele gemeentelijke hoofdstukken.

9. Na ontvangst van de melding beoordeelt de gemeente binnen 2 werkdagen of het graafwerk mag worden uitgevoerd en zo ja of er moet worden voldaan aan aanvullende voorwaarden.

10. Vergunninghouder ontvangt van de gemeente een (schriftelijke/digitale) reactie op zijn melding. Indien de melding is gehonoreerd (Akkoordverklaring Graafwerkzaamheden) moet de goedkeuringsbrief, samen met een kopie van het meldingsformulier en eventueel de vergunning of instemmingsbesluit, gedurende het werk op de werklocatie aanwezig zijn. De goedkeuring op de melding is geldig voor de periode tussen startdatum en verstrekte doorloopplanning..

11. De exacte startdatum en doorloopplanning van het werk moeten bij de melding worden opgegeven en mogen daarna niet meer worden gewijzigd. Indien op de aangegeven datum niet gestart is met het werk vervalt de goedkeuring, tenzij de vergunninghouder aan kan tonen dat het werk niet kon worden gestart door weersomstandigheden of onverwachte en door vergunninghouder niet te voorkomen of te voorziene hinder op de werklocatie.

12. Na voltooiing van het werk moet dit direct afgemeld worden bij de gemeentelijke kabel- en leidingcoördinator door het mailen van een ingevuld “Meldingsformulier Einde Graafwerkzaamheden” aan de betreffende gemeente. Zie voor het mailadres de gemeentespecifieke hoofdstukken. Het opleveren van de sleufafwerking aan de gemeente is onderdeel van de voorwaarden.

1.3 Procedure werkzaamheden van niet ingrijpende aard

1. Voorwaarde voor het verkrijgen van een schriftelijke toestemming voor werkzaamheden van minder ingrijpende aard is wel dat het werk betrekking heeft op het onderhouden, wijzigen en/of uitbreiden van een reeds rechtsgeldig in de openbare ruimte van de gemeente aanwezige ondergrondse nuts- en/of telecommunicatie infrastructuur.

2. Voor een solo te plaatsen handhole c.q. kabelinspectieput moet echter een volledige aanvraag voor een vergunning of instemming worden ingediend. Dit in verband met het beslag op ondergrondse ruimte van de voorziening waardoor een zorgvuldige toetsing en afstemming met overige gebruikers noodzakelijk is.

3. Indien in opdracht of op initiatief van de gemeente werkzaamheden plaatsvinden heeft de gemeente de coördinerende rol t.a.v. afstemming, planning en samenhang van door derden uit te voeren werkzaamheden.

1.4 Uitzonderingsprocedure Spoedeisend werk/Calamiteit

1. Spoedeisende werkzaamheden, als bedoeld in de AVOI, noodzakelijk in verband met een ernstige belemmering of storing in de dienstverlening via het betreffende net en waarvan uitstel niet mogelijk is, moeten direct na signalering en altijd voor aanvang van de uitvoering schriftelijk bij de gemeente worden gemeld door het mailen van een ingevuld “Meldingsformulier Aanvang Graafwerkzaamheden” aan de betreffende gemeente.

2. Calamiteiten moeten direct na signalering en altijd voor aanvang van de werkzaamheden schriftelijk bij de gemeente worden gemeld, door het mailen van een ingevuld Meldingsformulier Aanvang Graafwerkzaamheden aan de betreffende gemeente. Zie voor het mailadres de gemeentespecifieke hoofdstukken.

3. Wanneer de calamiteit van dusdanige aard en/of omvang is dat hulpdiensten moeten worden ingeschakeld is de netbeheerder hiervoor verantwoordelijk. Hiervoor kan het landelijke alarmnummer 112 worden gebruikt. Tevens moet ook het gemeentelijke meldpunt, zie hiervoor het betreffende gemeentespecifieke hoofdstuk, worden gewaarschuwd.

4. Indien het noodzakelijk is dat, voor de (verkeers-)veiligheid en/of bescherming van de volksgezondheid, direct afzettingen worden geplaatst en/of (een deel van) de openbare ruimte wordt afgesloten zal de gemeente hiervoor de opdrachten verstrekken.

5. De werkzaamheden zoals genoemd onder lid 4. worden uitgevoerd door- of namens de gemeente. De kosten die moeten worden gemaakt zullen door de gemeente worden gedeclareerd bij de betreffende netbeheerder.

1.5 Voorschriften en beperkingen bij de graafvergunning of instemmingsbesluit

1. Ter bescherming van haar belangen kan het college in ieder geval aan de graafvergunning of instemmingsbesluit voorschriften en beperkingen verbinden over het medegebruik van voorzieningen, zoals kabelsleuven, kabelgoten en geleidingen alsmede het inpassen van zogenaamde weesleidingen en een borgstelling eisen voor de nakoming van verplichtingen die gesteld zijn bij de voorschriften en beperkingen aan de vergunning of instemmingsbesluit.

2. De wijze van uitvoering bij aanleg, onderhoud, verplaatsing en opruiming van kabels en leidingen alsmede medegebruik van voorzieningen moet gebeuren conform de bepalingen in dit handboek.

1.6 Tijdelijk opschorten van de vergunning of instemmingsbsluit

1. In geval van extreme weersomstandigheden (bijvoorbeeld wateroverlast, zware sneeuwval of ijzel en vorst), waarbij de uitvoering van de werkzaamheden tot overlast voor de bewoners en/ of schade voor de gemeente door bijvoorbeeld breuk van vastgevroren bestratingmateriaal en/of niet goed te verdichten ondergrond leidt zal de gemeente overgaan tot het tijdelijk opschorten van een verleende graafvergunning en/of akkoordverklaring graafwerk ("Opbreekverbod"). De vergunninghouder en grondroerder zijn gehouden zich aan onderstaande richtlijnen te houden, ook al heeft de gemeente (nog) geen expliciete melding van een breekverbod gedaan:
   - Op het dichtstbijzijnde weerstation van de KNMI gelden de volgende condities:
     - om 07.00 uur een geregistreerde temperatuur van -4 ºC of lager;
     - om 10.00 uur een geregistreerde temperatuur van -2 ºC of lager;
     - om 07.00 uur een geregistreerde temperatuur tussen 1 ºC en -3 ºC en om 10.00 uur daaropvolgend een geregistreerde temperatuur van -1 ºC of lager.

2. Het instellen en het opheffen van het opbreekverbod geschiedt door de kabel- en leidingcoördinator.

3. Indien netbeheerder en gemeente vooraf overeenkomen dat, tijdens een opschortingperiode zoals bedoeld in lid 1, reguliere werkzaamheden aan netwerken voor levering van gas, water en/of elektriciteit niet langer kunnen worden uitgesteld kan de gemeente onder strikte voorwaarden een ontheffing voor het betreffende werk verlenen. Uitgangspunten hierbij zijn in ieder geval:
   - de uitvoering van het werk mag niet leiden tot overmatige overlast voor omwonenden en het doorgaande verkeer;
   - de uitvoering van het werk mag geen verdere afname van de (verkeers)veiligheid en bereikbaarheid veroorzaken;
   - de uitvoering van het werk mag geen schade aan- of verminderde kwaliteit van naastliggende of kruisende belangen van de andere netbeheerders veroorzaken;
   - direct na het opheffen van het algemene breekverbod moet de netbeheerder op zijn kosten zorgen voor het, naar genoegen van de gemeente, weer in oorspronkelijke staat (wegprofiel, verharding, verhardingselementen alsmede laagopbouw en verdichting van de ondergrond) brengen van de doorgraven openbare ruimte.

2 Richtlijnen ten behoeve van de tracé engineering

2.1 Eisen ten aanzien van de tracébepaling

Bij de tracébepaling van leidingen zijn drie aspecten van belang:
- de horizontale ligging;
- de verticale ligging;
- de onderlinge afstand tussen de kabels en leidingen in de ondergrond.

Het doel van deze liggingen is:
- een optimaal gebruik van de openbare ruimte;
- een ongestoorde exploitatie van leidingen;
- optimaliseren van de veiligheid.

1. Horizontale ligging
   - In het tracé, bij een standaard tracé breedte zonder bomen en gerekend vanaf erfgrens/gevel, worden de distributieleidingen volgens een vaste volgorde (standaard dwarsprofiel conform NEN 7171-1 of NPE7171-2) ingedeeld.
   - In het overig deel van de openbare weg liggen de transportleidingen. Met nadruk wordt erop gewezen dat bovengenoemd basisprincipe moet worden nagestreefd. In bijzondere gevallen kan de gemeente een andere indeling toestaan.

2. Aanvullende eisen voor horizontale ligging
   - Werkzaamheden aan- of bij groenvoorzieningen en bomen worden zoveel mogelijk vermeden. Is dit toch onvermijdelijk dan wordt eerst overleg gevoerd met de gemeentelijke kabel- en leidingcoördinator.
   - Bij het passeren van bomen moeten een aantal, in dit handboek omschreven, voorzorgsmaatregelen worden getroffen die schade aan de betreffende boom en later aan de te leggen kabel/leiding voorkomt. Hiermede moet bij het traceren terdege rekening gehouden worden en waar mogelijk zullen bij voorkeur alternatieve routes worden gekozen.

3. Verticale ligging
   - In de ondergrond, bij een standaard tracébreedte zonder bomen en gerekend vanaf erfgrens/gevel, worden de distributieleidingen en transportleidingen volgens een vaste diepte ingedeeld
   - Met nadruk wordt erop gewezen dat voornoemd basisprincipe moet worden nagestreefd. Slechts in bijzondere gevallen kan de gemeente een andere diepteligging toestaan.
   - Uitgangspunten bij verticale ligging:
     - distributieleidingen liggen ondieper dan transportleidingen;
     - vrijverval leidingen hebben voorrang boven drukleidingen;
     - bij kruisingen van leidingen met andere leidingen bedraagt de tussenruimte (verticale dagmaat) ten minste 0,20 m;
     - strook voor de huisaansluiting van het riool vrijhouden.

4. Aanvullende eisen voor verticale ligging
   - Bij boringen/persingen, in welke vorm ook, is de diepteligging afhankelijk van de situatie ter plaatse. De minimale verticale dagmaat ten opzichte van de te kruisen leidingen bedraagt ten minste 0,50 m, waarbij de te boren/persen leiding onder de bestaande leiding moet worden gevoerd. Genoemde minimale

verticale dagmaat moet aantoonbaar worden gegarandeerd om afwijkingen tijdens de uitvoering op te vangen.
- Bij het kruisen van sloten / open watergangen zijn de eisen op grond van de Keur van waterschap Scheldestromen van toepassing.

5. Kruising gesloten verhardingen
Het opbreken van gesloten verhardingen is zonder voorafgaand overleg met- en verkregen toestemming van de gemeentelijke kabel- en leidingcoördinator niet toegestaan waarbij door aanvrager aangetoond moet worden dat zulks niet te vermijden is.

6. Ligging nabij andere objecten
Objecten die kunnen worden beïnvloed door de tracering en aanleg van leidingen moeten vooraf door de aanvrager worden geïdentificeerd. Objecten kunnen onder meer zijn: bestaande wegen, spoorwegen, waterlopen, voetpaden, primaire- en secundaire waterkeringen, kademuren, viaducten, tunnels, naastliggende leidingen, bomen en gebouwen.

2.2 Bepalingen ten aanzien van de engineering/werkvoorbereiding

1. De aanvrager is verplicht om in zijn werkvoorbereiding te inventariseren welke netbeheerders belangen hebben in het beoogde tracé, deze te informeren over de voorgenomen werkzaamheden en gegevens over de aard en ligging van die belangen op te vragen. In ieder geval zal er een oriëntatiemelding moeten worden gedaan bij het Kadaster-sectie KLIC.

2. De aanvrager moet zich overtuigen van de plaats van alle reeds in het werk gelegen leidingen. Hiertoe moet in het beoogde tracé minimaal iedere 20 meter in een doorgaand tracé, en minimaal iedere 10 meter bij een verspringend tracé, een proefsleuf worden gegraven. De proefsleuven moeten zo danig worden gesitueerd en uitgevoerd dat alle kabels en leidingen op 0,5 meter aan weerszijden van het hart van het beoogde tracé goed zichtbaar gemaakt worden. Hiertoe met name de diepte van hoofd- en dienstleidingen voor gas-, warmte-, water- drainage en riolering in acht nemen.

3. Van de gemaakte proefsleuven en de maatvoeringen van de daarin aangetroffen kabels en leidingen houdt aanvrager een actuele registratie bij die op eerste aanzeggen aan de gemeentelijke kabel- en leidingcoördinator wordt overhandigd. Indien afwijkingen van het vigerende standaard profiel, dan wel het door gemeente aangewezen standaard tracé, worden geconstateerd zal de gemeentelijke toezichthouder kabels en leidingen in overleg met aanvrager een nieuw beoogd tracé aanwijzen.

4. De aanvrager is bij het maken van proefsleuven gehouden de AVOI-, Handboek- en W.I.O.N. bepalingen stipt na te leven.

5. Kabels en leidingen van de netbeheerder die buiten gebruik worden gesteld, dan wel kabels en leidingen die de afgelopen 10 jaar geen dienst hebben gedaan/niet in gebruik zijn genomen, moeten in het vergunde werk worden verwijderd als zij in de te ontgraven sleuf liggen. De van toepassing zijnde wettelijke overgangsregelingen zullen hierbij worden gerespecteerd.

6. Bij de aanleg van stadsverwarmingleidingen worden zonodig bestaande kruisende leidingen in diepte aangepast aangezien in stadsverwarmingleidingen geen of zeer moeilijk zinkers kunnen worden toegepast en deze leidingen dus bij voorkeur op één diepteniveau moeten worden gelegd.

7. Indien blijkt dat de zetting aan een bouwgevel zodanig is dat verwacht kan worden dat de huisaansluiting dreigt te beschadigen of af te breken dan is de aanvrager verplicht hiernaar onderzoek te doen, zonodig maatregelen te nemen en deze in de vergunningaanvraag te specificeren.

8. Indien kabels en leidingen onder een overbouwing worden gesitueerd dan moet de afstand van de onderkant van de overbouwing tot het ter plaatse vastgestelde maaiveldpeil minimaal 2,50 m bedragen. Dit in verband met de benodigde werkruimte voor mechanisch en ander materieel.

9. Koppelbalken van funderingen mogen alleen worden gekruist als de afstand tussen de bovenkant van de koppelbalken en het maaiveld ten minste 2.00 m bedraagt en de te overbruggen ruimte tussen de koppelbalken is voorzien van een gewapende betonplaat waarboven de leidingen een veilige ligging verkrijgen.

10. Indien leidingen boven een onderbouwing worden gesitueerd, dan moet de diepte van de bovenkant van de onderbouwing ten opzichte van het ter plaatse vastgestelde maaiveld ten minste 2,00 m bedragen. Dit in verband met benodigde gronddekking voor leidingen.

11. Tijdelijk aan te brengen voorzieningen in de openbare ruimte moeten de goedkeuring hebben van de beheerder van de openbare ruimte. Deze tijdelijke voorzieningen, zoals damwanden, heipalen, etc. moeten na voltooiing van de werkzaamheden worden verwijderd. Mocht dit om welke reden dan ook niet mogelijk zijn, dan kan door de beheerder van de openbare ruimte besloten worden deze voorzieningen tot een nader te bepalen maat onder het maaiveld te verwijderen. In de regel is deze maat minimaal 2,50 m.

12. Bij het plannen van routes van kabels, leidingen en voorzieningen nabij bomen en in- of nabij groenvoorzieningen moeten de bepalingen uit hoofdstuk 7 van dit handboek strikt in acht worden genomen.

13. Er worden geen obstakels boven leidingen geplaatst. Indien geen andere oplossing mogelijk is, dan kan in overleg met de betreffende leidingexploitant(en) onder voorwaarden en/of voorzieningen alsnog tot plaatsing boven leidingen worden overgegaan.

14. Huisaansluitingen worden zo veel mogelijk haaks op het distributienet aangelegd om geen beslag te leggen op de ruimte voor distributieleidingen.

15. Er kan sprake zijn van voorbereide huisaansluitingen, waarbij de voor de huisaansluiting bedoelde buis, kabel of leiding al op de volledig benodigde lengte vanaf de hoofdleiding tot aan de klantaansluiting in de openbare grond tijdelijk moet worden opgeborgen (voornamelijk bij CAI-, FTTH- en Datanetten). In die gevallen moet deze voorbereiding zo strak mogelijk opgerold en gebundeld, evenwijdig aan de erfgrens en op de profieldiepte worden weggezet tegen de erfgrens van het perceel waar de voorziening voor bedoeld is. Het hiervoor

eventueel benodigde tracé of de straatoversteken moeten tegelijk met de aanleg van de hoofdsleuf worden aangebracht.

2.3 Situering handholes

1. Voor aanleg van handholes c.q. ondergrondse lasmoffen, gelijktijdig met de aanleg van de bijbehorende leidingtracés, moet in de aanvraag iedere handhole c.q. ondergrondse lasmof specifiek genoemd worden. De locatie van de handhole c.q. ondergrondse lasmof moet middels een detailschets apart aangegeven zijn. De handhole c.q. ondergrondse lasmoffen worden in de te verlenen graafvergunning of instemmingsbesluit specifiek benoemd.

2. Voor solo aanleg van handholes c.q. ondergrondse lasmoffen in bestaande tracés moet afzonderlijk instemming verkregen worden. Dit verzoek moet eveneens voorzien zijn van detailschetsen van de geplande locaties.

3. De aanvraag moet vergezeld gaan van documentatie van het type toe te passen handhole(s) c.q. ondergrondse lasmof(fen). Tevens moet zijn bijgevoegd een schets met topografie 1: 200 van de gewenste handhole locatie(s).

4. Aanvrager moet een spitprofiel maken waaruit de ligging van alle aanwezige kabels en leidingen blijkt op de plaats waar de handhole c.q. ondergrondse lasmof is geprojecteerd. Dit ingetekende profiel, aangevuld met een (digitale) foto, moet bij gereedmelding van het werk aan de gemeentelijke kabel- en leidingcoördinator worden overhandigd.

5. Tijdens de uitvoering kan alsnog de instemming voor de aangevraagde locatie worden ingetrokken als blijkt dat plaatsing tot onoverkomelijke problemen voor de gemeente of derden leidt. De vergunninghouder zal in die gevallen samen met de gemeentelijke kabel- en leidingcoördinator een alternatief zoeken.

6. De exacte locatie van de handhole(s) c.q. ondergrondse lasmof(fen) moet altijd in overleg met de gemeentelijke kabel- en leidingcoördinator worden vastgesteld.

7. Nadat het gat ten behoeve van de handhole c.q. ondergrondse lasmof is ontgraven moet de gemeentelijke toezichthouder kabels en leidingen in de gelegenheid worden gesteld aanwezig te zijn bij de daadwerkelijke plaatsing van de handhole(s).

8. De handhole c.q. ondergrondse lasmof moet op eerste aanzeggen van de gemeente voor rekening van de vergunninghouder worden verplaatst of verwijderd ten behoeve van gemeentelijke werken.

9. De handhole(s) en/of de ingaande en uitgaande buizen mogen geen hinder veroorzaken voor de bereikbaarheid van kabels en leidingen en bijbehorende onderdelen van de infrastructuur van derden en de gemeente. De vergunninghouder is hiervoor altijd verantwoordelijk.

10. De handholes c.q. ondergrondse lasmoffen moeten geplaatst worden op een, naar oordeel van de gemeente, maatschappelijk verantwoorde plaats. In geen geval zullen handholes geplaatst mogen worden in kabel- en leidingtracés,

parkeerplaatsen, uitwegen, op kruisingen, ter plaatse van de aansluitlocatie van woningen en binnen een afstand van 3 meter vanaf bomen.

11. Afgaande en inkomende buizen en kabels moeten onder de eventueel aanwezige kabels en/of leidingen van derden worden gelegd. De in- en uitgaande buizen van de handhole moeten onderlangs het tracé uitgebogen worden naar de handhole toe. Verweving van het kabel- c.q. buizenstelsel moet zoveel mogelijk worden voorkomen.

12. Handholes c.q. ondergrondse lasmoffen mogen niet geplaatst worden nabij (hoofd)rioleringen, (hoofd)leidingen en/of huis- en bedrijfsaansluitingen van de nuts- / telecombedrijven. Minimale afstand is 1,00 meter.

13. De handholes waarvan, ter beoordeling van de gemeente, aangenomen kan worden dat deze bij normale bedrijfsvoering maximaal 2 x per jaar geopend gaan worden moeten zodanig aangebracht worden dat het deksel van de handhole een minimale dekking heeft van 25 cm onder maaiveld. Verder moet de handhole ingebed en afgedekt worden met straatzand conform de vigerende RAW bepalingen.

14. De handholes waarvan, ter beoordeling van de gemeente, aangenomen kan worden dat deze bij normale bedrijfsvoering meer dan 2 x per jaar geopend gaan worden moeten voorzien zijn van een zwart gecoate, geprofileerd stalen putdekselconstructie van de ter plaatse vereiste verkeersklasse. De handhole moet zodanig aangebracht worden dat het deksel van de handhole na zetting van het omringende straatwerk gelijk ligt met het peil van het omringende maaiveld (bovenkant elementenverharding). Verder moet de elementenverharding rond de handhole ingeknipt worden in het bestaande verband.

15. De handhole moet zodanig worden geplaatst en gefundeerd dat alle soorten wegverkeer over de plaats van de handhole kunnen rijden of erop staan zonder dat daardoor verzakkingen optreden als gevolg van bezwijken of verzakken van de handhole.
16. Bij plaatsing in de rijweg, of een onderdeel daarvan, moet de handhole worden voorzien van een deksel dat bestand is voor belastingen conform verkeersklasse D400 NEN-EN 124. De handhole moet zodanig aangebracht worden dat het deksel van de handhole na zetting van het omringende straatwerk gelijk ligt met het peil van het omringende maaiveld (bovenkant elementenverharding. Verder moet de elementenverharding rond de handhole ingeknipt worden in het bestaande verband.

17. De handhole(s) c.q. ondergrondse lasmof(fen) blijft eigendom van de vergunninghouder. De vergunninghouder draagt zorg voor het beheer van de handhole c.q. ondergrondse lasmof, waartoe behoort het op eerste aanzegging van de gemeentelijke kabel- en leidingcoördinator op de juiste hoogte stellen van de handhole.

18. De netbeheerder blijft altijd aansprakelijk voor alle schade en gevolgschade die mogelijkerwijs ontstaat door de aanwezigheid van de handhole c.q. ondergrondse lasmof.

3 Voorwaarden en eisen ten aanzien van de uitvoering

3.1 Inventariseren bestaande kabels en leidingen

1. De vergunninghouder moet zich overtuigen van de plaats van alle reeds in het werk gelegen leidingen.

2. Dit moet gebeuren door het tijdig opvragen van de leidinggegevens en overige voorwaarden bij het Kadaster-sectie KLIC c.q. bij de betreffende netbeheerders. Op de werklocatie moeten, naast een kopie van de graafvergunning en de gewaarmerkte tekening(en), eveneens de maatvoeringtekeningen met leidinggegevens van alle in de ondergrond aanwezige kabels- en leidingen aanwezig zijn.

3. De vergunninghouder moet tevens, voorafgaand aan het ontgraven, minimaal iedere 20 meter in een doorgaand tracé en minimaal iedere 10 meter bij een verspringend tracé een proefsleuf graven om zich van de aangegeven ligging van kabels en leidingen te overtuigen. De proefsleuven moeten zo danig worden gesitueerd en uitgevoerd dat alle kabels en leidingen op 0,5 meter aan weerszijden van het hart van het beoogde tracé goed zichtbaar gemaakt worden. Hiertoe met name de diepte van hoofd- en dienstleidingen van gas, warmte, water, riolering en drainage in acht nemen.

4. Van de gemaakte proefsleuven en de maatvoeringen van de daarin aangetroffen kabels en leidingen houdt vergunninghouder een actuele registratie bij die op eerste aanzeggen van de gemeentelijke kabel- en leidingcoördinator of -toezichthouder kabels- en leidingen wordt overhandigd. Indien afwijkingen van het vigerende standaard profiel dan wel het door gemeente aangewezen tracé worden geconstateerd zal de gemeentelijke toezichthouder kabels en leidingen in overleg met vergunninghouder een nieuw tracé uitzetten.

5. De vergunninghouder moet bij het maken van proefsleuven de AVOI- Handboek- en W.I.O.N. bepalingen stipt naleven.

3.2 Informatie en communicatie

1. Namens de vergunninghouder moet er altijd één aan te spreken verantwoordelijke persoon op het werk aanwezig zijn. De naam van deze persoon moet bij alle betrokken partijen bekend zijn. Deze persoon heeft tot taak te controleren en te verifiëren dat alle gespecificeerde materialen worden toegepast en dat de constructiewerkzaamheden worden uitgevoerd volgens het bestek, de specificaties, de tekeningen en de gemaakte afspraken, alsmede dat de uitvoering geschiedt overeenkomstig het gestelde in de graafvergunning. Hij moet de door gemeentelijke- en andere toezichthouders gevraagde informatie verstrekken en de nodige medewerking verlenen om hun werk mogelijk maken.

2. De voertaal op het werk is Nederlands. Vergunninghouder moet ervoor zorgdragen dat de sleutelfunctionarissen in zijn projectorganisatie c.q. van zijn grondroerder deze taal voldoende beheersen.
3. Bij projecten zullen, ter beoordeling van de vergunninghouder en/of grondroerder, op regelmatige tijden bouwvergaderingen worden gehouden, waarbij in ieder geval

de gemeentelijke kabel- en leidingcoördinator of gemeentelijke toezichthouder kabels en leidingen wordt uitgenodigd.

4. Van deze vergaderingen zal de vergunninghouder en/of grondroerder notulen opmaken en aan de gemeentelijke kabel- en leidingcoördinator toezenden.

5. Bij werkzaamheden waarbij de bereikbaarheid van belanghebbenden c.q. omwonenden tijdelijk wordt verminderd, alsmede bij grotere wegafzettingen, moet de grondroerder namens de vergunninghouder minimaal één week voor aanvang van de werkzaamheden de belanghebbenden en omwonenden schriftelijk op de hoogte stellen. De gemeente zal de wijze waarop dit moet gebeuren vaststellen, waarbij de gemeente de omvang en de gevolgen van het werk in haar beoordeling zal betrekken. De grondroerder zal van iedere schriftelijke aankondiging een afschrift naar de gemeente sturen.

3.3 Handhaving

1. Namens het college zal een gemeentelijke toezichthouder kabels en leidingen toezien op het naleven van de voorschriften door de vergunninghouder en grondroerder. De toezichthouder zal controleren op onder andere:
   - de aanwezigheid van de vereiste toestemmingen, instemmingen en vergunningen;
   - de naleving van de gestelde voorwaarden;
   - de naleving van de afspraken met bewoners, politie ed. ;
   - de bereikbaarheid van de woonomgeving;
   - de ongestoorde exploitatie van andere leidingen;
   - de verdichting van de sleuf;
   - de kwaliteit van het herstel van de sleuf inclusief de verharding;
   - de schade aan verharding/groen binnen de invloedssfeer van het werk;
   - de veiligheid, wegafzetting, etc.

2. In het geval door de gemeente ter plaatse geconstateerd wordt dat een werk in uitvoering is zonder dat de vereiste instemming of vergunning is verleend en het werk valt niet onder spoedeisend werk/calamiteit, geldt de volgende procedure:
   a. het uitreiken van een beschikking aan grondroerder, waarbij de grondroerder direct het opbreek- graaf- en legwerk moet staken en
   b. het opleggen van de verplichting aan betreffende grondroerder om de ondergrond, verharding en openbare ruimte weer in de oorspronkelijke staat terug te brengen. Dit kan inhouden dat reeds gelegde voorzieningen weer moeten worden verwijderd.

3. In het geval door de gemeente achteraf geconstateerd wordt dat een werk in uitvoering is zonder dat de vereiste instemming of vergunning is verleend en het werk is niet bij de gemeente gemeld als spoedeisend werk/calamiteit, zal de gemeente de verplichting vorderen aan de netbeheerder waarvoor het uitgevoerde voor bedoeld is om de ondergrond, verharding en openbare ruimte weer in de oorspronkelijke staat terug te brengen. Dit kan inhouden dat reeds gelegde voorzieningen weer moeten worden verwijderd.

4. Indien de netbeheerder bij de onder lid 2 en 3 genoemde vorderingen op eerste aanzegging in gebreke blijft zal de gemeente de benodigde werkzaamheden (laten) uitvoeren. Alle kosten en gevolgen terzake, alsmede de kosten

voortvloeiend uit de opschorting en eventuele verdere herstelverplichtingen zullen worden verhaald op de netbeheerder van de infrastructuur waar het werk voor bedoeld is.

5. De gemeente is eveneens bevoegd de werkzaamheden direct stil te leggen, zonder vergoeding van kosten, indien:
   - Er wordt gewerkt in strijd met de in de graafvergunning en/of de akkoordverklaring graafwerkzaamheden opgenomen tijdstip van aanvang of voltooiing, de wijze van uitvoering of andere van toepassing verklaarde voorschriften;
   - Er wordt gewerkt buiten de in het Handboek aangegeven dagelijkse tijdstippen van aanvang of einde werk;
   - Er wordt gewerkt tijdens een periode waarin een breekverbod zoals aangegeven in dit handboek van kracht is;
   - Aanwijzingen en geboden die door vertegenwoordigers van de gemeente worden gegeven niet onmiddellijk worden opgevolgd;
   - Uitvoerend personeel van grondroerder zich onbehoorlijk, kwetsend en/of overlastgevend gedraagt;
   - Er onacceptabele verkeershinder en/of gevaarzetting voor het publiek ontstaat.

   De werkzaamheden mogen pas worden hervat na toestemming van de gemeente. Deze wordt in de regel pas verleend als de situaties die tot stilleggen hebben geleid naar genoegen van de gemeente afdoende en duurzaam zijn opgelost.

3.4 Opnemen en herstel verharding

1. Tenzij anders is overeengekomen, mag per dag geen grotere sleuflengte worden gemaakt, dan op die dag weer volledig kan worden dichtgemaakt. Zie voor gedetailleerde bepalingen hoofdstuk 4 van het handboek.

2. De vergunninghouder is verplicht de ondergrond en de verharding na afloop van de werkzaamheden minimaal weer terug te brengen in de hoedanigheid en kwaliteit zoals deze bestond voor het aanvangen van de werkzaamheden. In het geval van verhardingen niet ouder dan 3 jaar moet voorafgaand aan de aanvraag met de gemeente overlegd worden over de wijze waarop vergunninghouder de vereiste kwaliteit wil bereiken en een en ander duurzaam kan garanderen. In het geval dat de door de gemeente gewenste duurzame kwaliteit niet kan worden bereikt kan zij vragen om de kabels en leidingen via een ander tracé te leggen dan wel de verharding over de volle breedte opnieuw te leggen. De kosten van het herstel van de verharding komen voor rekening van de vergunninghouder.

3. Ter plaatse van nieuwbouw-, reconstructie- en herbestratingsprojecten kunnen er tussen de gemeente en civiele aannemers garantie afspraken bestaan inzake de aanwezige verharding. In die gevallen kan gemeente van vergunninghouder verlangen dat het herstel van de verharding, op kosten van vergunninghouder door betreffende contractpartij wordt uitgevoerd. Zie voor gedetailleerde omschrijving de gemeentespecifieke hoofdstukken in het handboek.

4. Asfalt- en overige gesloten verhardingen moeten door vergunninghouder tijdelijk worden hersteld met door vergunninghouder voor diens rekening aan te leveren betonklinkers. Het definitief herstel wordt op kosten van de vergunninghouder uitgevoerd door de gemeente.

3.5 Door de gemeente ter beschikking te stellen bouwstoffen

1. Indien een verharding van een nog op te breken tracé een bovengemiddeld aantal (boven 5% van het totaal op te nemen elementen) gebroken of beschadigde elementen bevat zal de gemeente vervangende elementen voor het deel boven de 5% om niet beschikbaar stellen op de gemeentewerf of gemeentedepot conform de procedure zoals beschreven in de gemeentelijke hoofdstukken van het handboek. Elementen die breken of beschadigen tijdens de werkzaamheden moeten door vergunninghouder voor eigen rekening worden vervangen.

2. Voor het eventueel leveren van bouwstoffen door de gemeente en aan- en afvoeren van bouwstoffen en grond zie de omschrijving in de gemeentespecifieke hoofdstukken in het handboek.

3.6 Maatregelen in het belang van het verkeer

1. De werkzaamheden moeten naar genoegen van de gemeente in tijd en uitvoeringswijze zodanig worden gepland dat de belemmering van de bereikbaarheid van woningen en bedrijven tot het minimum wordt beperkt.

2. In geval van doodlopende straten of woonerven moet vergunninghouder er zorg voor dragen, middels tijdelijke verkeersmaatregelen en /of aan te brengen tijdelijke voorzieningen (bijvoorbeeld rijplatenbanen, tijdelijke waterkruisingen of doorsteken door groenstroken etc.), dat de bereikbaarheid per auto van aanliggende woningen en bedrijven tijdens de uitvoering van de werkzaamheden zoveel mogelijk, en de bereikbaarheid voor hulpdiensten altijd is gegarandeerd. Het aanbrengen, opruimen en weer in oorspronkelijke staat brengen van de openbare ruimte geschiedt door en voor rekening van de vergunninghouder.

3. Ter zake van het gestelde in lid 2 stelt aanvrager een gedetailleerde verkeers- werk- en tijdplanning op die onderdeel uitmaakt van de (deel) vergunningsaanvraag. Gemeente kan verlangen dat separaat nog meer verkeersplanningen worden vervaardigd (zie ook 3.7).

4. Ten behoeve van de tijdelijke verkeersvoorzieningen en -maatregelen is het vigerende CROW pakket Werk in Uitvoering 96b van toepassing.

5. Indien de gemeente het noodzakelijk acht, met name bij afsluiten van belangrijke verkeerswegen, kan vergunninghouder worden verplicht zoveel mogelijk ´s nachts of in de avonduren de werkzaamheden uit te voeren. Dit zal indien vooraf bekend bij de graafvergunning of instemmingsbesluit schriftelijk worden medegedeeld.

6. De noodzakelijke verkeersvoorzieningen ter plaatse van de uit te voeren werken moeten in overleg met de gemeentelijke toezichthouder kabels en leidingen, door vergunninghouder worden verzorgd. De kosten van de maatregelen komen ten laste van de vergunninghouder. Een overzicht van de voorgenomen voorzieningen

en maatregelen moet ten minste drie weken voor aanvang van de werkzaamheden door de grondroerder bij de gemeentelijke kabel- en leidingcoördinator worden ingediend, tenzij anders is overeengekomen.

7. Als de door vergunninghouder uit te voeren werkzaamheden begeleid moeten worden door tijdelijke verkeersregelinstallaties (VRI), dan moet de vergunninghouder conform lid 2 dit 3 weken van tevoren melden bij de gemeentelijke kabel- en leidingcoördinator. Binnen 5 werkdagen na aanlevering zal door de gemeente het e.e.a. beoordeeld worden. Eventuele opmerkingen zullen door aannemer verwerkt moeten worden alvorens de tijdelijke VRI in gebruik te nemen. Incidenteel kan het voorkomen dat, voor een tijdelijke VRI in gebruik kan worden genomen, het noodzakelijk is dat de gemeente eerst een tijdelijk verkeersbesluit vaststelt.

8. Verkeersvoorzieningen die tijdelijk geen dienst doen, moeten door vergunninghouder direct verwijderd c.q. afgedekt worden tot het tijdstip dat deze weer nodig zijn. Het afvoeren van deze voorzieningen moet op een zodanig zorgvuldige wijze gebeuren dat er geen beschadigingen optreden aan gemeentelijke en particuliere eigendommen.

9. Indien de tijdelijke verkeersvoorzieningen in een verharding aangebracht moeten worden moet het te verwijderen verhardingsmateriaal door- en voor rekening van vergunninghouder worden afgevoerd en na verwijderen van de verkeersvoorziening weer terug aangebracht worden in de oorspronkelijke staat.

10. De uitvoerende partij van vergunninghouder draagt zorg voor een regelmatige en voldoende controle op de instandhouding van verkeersborden, wegbebakening en –afzettingen, ook buiten de normale werktijden en moet zorgen voor het zo spoedig mogelijke herstel van in het ongerede geraakte verkeersvoorzieningen. Dit geldt **niet** voor de door de gemeente geplaatste verkeersvoorzieningen. Eventuele aanwijzingen door de gemeentelijke toezichthouder kabels en leidingen, met betrekking tot verkeersmaatregelen moeten direct worden opgevolgd.

11. Ten behoeve van de werkzaamheden als bedoeld onder 7 verstrekt de vergunninghouder aan de gemeentelijke kabel- en leidingcoördinator en gemeentelijke toezichthouder kabels en leidingen naam, contactgegevens en telefoonnummer van één of meer werknemers belast met de uitvoering van deze werkzaamheden.

12. De verkeersmaatregelen en voorzieningen mogen maximaal 72 uur voor aanvang van de werkzaamheden, buiten functie (afgedraaid), worden aangebracht. Het in functie brengen (omdraaien) mag pas twee uur voorafgaand aan de aanvang van de werkzaamheden gebeuren. Na afloop van de werkzaamheden moeten de verkeersvoorzieningen, direct zodra de situatie dit toelaat, weer buiten functie worden gesteld (afgedraaid). Indien de werkzaamheden worden onderbroken en de situatie laat dit toe dan moeten de verkeersvoorzieningen buiten functie worden gesteld gedurende het staken van de werkzaamheden. Twee uur voor de hernieuwde opstart van het werk moeten de verkeersvoorzieningen weer in functie worden gesteld.

13. Tijdelijke bebording mag niet aangebracht worden aan bestaande verticale elementen en lichtmasten.

14. Dit artikel is vervallen bij herziening handboek oktober 2015.

15. De aannemer of onderaannemer die verkeersregelaar(s) levert moet in het bezit zijn van een geldig certificaat. De verkeersregelaars moeten individueel gecertificeerd zijn.

16. Vergunninghouder draagt zorg voor de bereikbaarheid van woningen, winkels, openbare gebouwen e.d. voor (minder valide) voetgangers en (brom) fietsers. In overleg met de betrokkenen kan de gemeente aan de mate van bereikbaarheid nader inhoud geven.

17. Vergunninghouder houdt het gemotoriseerde bestemmingsverkeer naar woningen, winkels, bedrijven, bouwwerken, landerijen enz. in overleg met de betrokkenen zoveel mogelijk in stand. Indien met de betrokkenen geen overeenstemming kan worden bereikt over de beperking van de bereikbaarheid, verzoekt de grondroerder tijdig bemiddeling van de gemeente.

18. Bouwmaterialen moeten goed afgeschermd worden zodat derden daartoe geen toegang hebben.

19. De stallingsplaats van haspel-, vracht-, directie-, materiaalwagens enz. moet in overleg met de gemeente worden bepaald. Hiervoor moet in het kader van de APV door de grondroerder een vergunning worden verkregen.

20. Plaatsing van obstakels moet voldoen aan CROW publicatie 130, “richtlijn voor het markeren van onverlichte obstakels”.

3.7 Maatregelen ten behoeve van de overlast beperking

1. Het is niet toegestaan om op zaterdagen, zondagen alsmede nationale feestdagen opbreek- , graaf-, kabel-, aanvulling-, verdichting-, en/of bestratingswerkzaamheden uit hoofde van regulier werk in de openbare ruimte te verrichten, tenzij in de graafvergunning of instemmingsbesluit expliciet anders is aangegeven.

2. Het is niet toegestaan om op werkdagen, uitgezonderd de dag voorafgaande aan een zaterdag of nationale feestdag, vóór 07.00 uur en na 18.00 uur opbreek- , graaf-, kabel-, aanvulling-, verdichting-, en/of bestratingwerkzaamheden uit hoofde van regulier werk in de openbare ruimte te verrichten, tenzij in de graafvergunning of instemmingsbesluit anders is aangegeven.

3. De dag voorafgaande aan een zaterdag of nationale feestdag moet om uiterlijk 12.00 het graven van geulen en het leggen/trekken van kabels etc. worden gestaakt en moet direct en zonder uitzondering worden overgegaan tot het aanvullen en verdichten van hoofd geulen, het aanbrengen van de verhardingen en het opruimen van de werkomgeving. Om uiterlijk 16.30 uur moeten alle werkzaamheden gereed zijn en alle verhardingen zijn hersteld en gesloten.

4. Tijdens de verkeersspits (7.30 u. tot 9.00 u. en 16.00 u. tot 18.00 u.) mogen geen werkzaamheden op of langs hoofdwegen en gebiedsontsluitingswegen plaatsvinden. De gemeente kan de vergunninghouder verplichten werkzaamheden ‘s nachts uit te voeren.

5. In winkelstraten en op evenementenpleinen mogen geen opbrekingen zijn of worden uitgevoerd gedurende de door de gemeente in het kader van de APV namens Burgemeester en Wethouders vergunde evenementen, inclusief de opbouw- en afbreekperiode. Hieronder vallen onder andere:
   - De periode tussen de derde zondag van november en nieuwjaarsdag;
   - Koningsdag;
   - De wekelijkse markten;
   - Lokale evenementendagen.

   Een afschrift van de evenementenkalender is te verkrijgen bij de gemeente.

6. Dit artikel is vervallen bij herziening handboek in oktober 2015..

7. Bij werkzaamheden waarbij de bereikbaarheid van belanghebbenden c.q. omwonenden tijdelijk wordt verminderd, alsmede bij grotere wegafzettingen, moet vergunninghouder uiterlijk drie weken van tevoren een verkeersplan op stellen en door de gemeente laten goedkeuren. In het plan moet aangegeven worden op welke wijze de bereikbaarheid van panden, woonerven etc. tijdens de werkzaamheden wordt gegarandeerd, welke omleidingroutes er worden uitgezet en welke voorzieningen hiervoor tijdelijk worden getroffen c.q. aangebracht. Minimaal twee weken voor aanvang van de werkzaamheden moeten de belanghebbenden en omwonenden schriftelijk en tevens door middel van informatieborden langs alle aanliggende wegen op de hoogte worden gebracht. De gemeente zal de wijze waarop dit moet gebeuren vaststellen, waarbij de gemeente de omvang en de gevolgen van het werk in haar beoordeling zal betrekken.

8. Vergunninghouder moet alles doen wat op grond van de meest actuele inzichten redelijkerwijs mogelijk is en verwacht mag worden om hinder als gevolg van b.v. lawaai, stank, modder e.d. veroorzaakt door voertuigen, machines, apparaten etc. tot een aanvaardbaar niveau te beperken. Indien vergunninghouder bij hoge uitzondering door de gemeente wordt toegestaan ’s avonds c.q. ‘s nachts te werken is vergunninghouder verplicht in verband hiermee aanwijzingen van de gemeente op te volgen en zelf zorg te dragen voor de benodigde aanvullende vergunningen/ontheffingen.

9. Vergunninghouder moet tijdens en na het uitvoeren van werkzaamheden de begaanbare trottoir- en wegverhardingen vrij van verontreinigingen houden.

3.8 Voorbereide huis/klantaansluitingen

1. Er kan sprake zijn van voorbereide huisaansluitingen, waarbij de voor de huisaansluiting bedoelde buis, kabel of leiding al op de volledig benodigde lengte gemeten vanaf de hoofdleiding tot aan de klantaansluiting, in de openbare grond tijdelijk moet worden opgeborgen (voornamelijk bij CAI-, FTTH- en Datanetten). In die gevallen moet deze voorbereiding zo strak mogelijk opgerold en gebundeld, verticaal op de juiste diepte onder een beschermende voorziening worden weggezet tegen- en evenwijdig aan de erfgrens van het perceel waar de voorziening voor bedoeld is. De hiervoor eventueel benodigde tracés of straatoversteken moeten tegelijk met de aanleg van de hoofdsleuf worden aangebracht

3.9 Keuze Straatwerk door vergunninghouder of gemeente

1. Na het beëindigen van de werkzaamheden ten behoeve van de aanleg van kabels en leidingen brengt de vergunninghouder de grond en de verhardingen terug in de oorspronkelijke staat, tenzij de gemeente heeft aangegeven dit zelf te doen. In het addendum is per gemeente aangegeven of de grondroerder het straatwerk en het onderhoud dient te verzorgen of dat de gemeente dit uitvoert. Er zijn hierbij 3 opties:
   a. herstel, onderhoud en beheer door de gemeente;
   b. herstel door vergunninghouder; onderhoud en beheer door de gemeente;
   c. herstel en onderhoud door vergunninghouder, alleen beheer door de gemeente

   Voor opties a,b en c gelden verschillende tarieven die in Bijlage 4 zijn gespecificeerd.

4 Voorwaarden en eisen ten aanzien van de civieltechnische werkzaamheden

4.1 Operationele eisen

1. Er mag pas worden gestart met graafwerk als met de gemeentelijke toezichthouder kabels en leidingen overeenstemming is bereikt over het te ontgraven tracé (zie hoofdstuk 3).

2. Vergunninghouder is verplicht om tijdens de uitvoering de bepalingen aangaande de WION na te leven. Onder andere de CROW publicatie 250 “Graafschade voorkomen aan kabels en leidingen “ (Richtlijn zorgvuldig graafproces).

3. Voor het aanvullen van de sleuf of een pers- c.q. lasput moet(en) de netbeheerder(s) van de vrijgegraven naastliggende en/of kruisende kabels en leidingen altijd in de gelegenheid worden gesteld om zijn / hun kabels en leiding(en) te inspecteren. Vergunninghouder is verplicht om de informatieverstrekking en coördinatie terzake uit te voeren.

4. Voor het inmeten van kabels en leidingen moet de leiding goed worden gefixeerd, opdat bij het verder aanvullen van de sleuf de leiding niet meer kan verschuiven.

5. Vergunninghouder moet zelf het dagelijkse toezicht houden op de uitvoering. Het toezicht van de gemeente beperkt zich tot het controleren van het naleven van de bepalingen uit de graafvergunning, de APV, AVOI en het Handboek Kabels en Leidingen.

6. Tenzij vooraf schriftelijk anders is voorgeschreven mag nimmer meer dan 40 meter straat of erf moeilijk bereikbaar zijn voor gemotoriseerde hulpdiensten zoals brandweer en/of ambulance. Indien een en ander niet mogelijk is moet vergunninghouder in overleg met- en ter goedkeuring van betreffende hulpdiensten noodmaatregelen treffen.

7. Tenzij anders is voorgeschreven mag per dag geen grotere sleuflengte worden gemaakt dan op die dag kan worden gedicht en afgetrild. Volledig herstellen van bestrating moet binnen 24 klokuren na afloop van de werkzaamheden gebeuren. Op de werkdagen voorafgegaan aan een zaterdag of nationale feestdag moet de bestrating nog diezelfde dag voor 18.00 uur volledig zijn hersteld.

8. Dwarssleuven in trottoir, fietspad en/of rijweg, alsmede langssleuven ter hoogte van in/opritten naar parkeergelegenheden op eigen erf, garageboxen, erven en terreinen van bedrijven, moeten dezelfde dag worden bestraat en afgewerkt. Indien een en ander niet mogelijk is moeten noodmaatregelen worden getroffen zodat de bereikbaarheid van genoemde objecten dezelfde dag weer gegarandeerd is.

9. Na het afwerken van de bestrating mag geen puin, grond, zand en/of afval van de werkzaamheden op het werk meer voorkomen.

10. De wegverharding moet door de vergunninghouder in minimaal dezelfde staat worden teruggebracht dan aanwezig voordat de ontgraving werd uitgevoerd. Behoudens de normale degeneratie als gevolg van werken in bestaande verharding zal de gemeente geen verslechtering accepteren. Uitzondering hierop zijn situaties waarbij in gezamenlijke vooropname van het tracé met de gemeentelijke toezichthouder kabels en leidingen nadere afspraken zijn gemaakt.

11. Alle materialen en elementen moeten onbeschadigd worden opgeleverd. De vergunninghouder moet bij beschadiging zelf zorgen voor herstel en zorgen voor vervangend materiaal. Uitzondering hierop zijn situaties waarbij in gezamenlijke vooropname van het tracé met de gemeentelijke toezichthouder kabels en leidingen nadere afspraken zijn gemaakt.

12. Al het te gebruiken (bestratings-)materiaal moet van dezelfde soort, vorm, afmeting, kleur, afwerking en van minimaal dezelfde kwaliteit zijn als het oorspronkelijk aanwezige materiaal en de door de gemeente gebruikelijk toe te passen materialen.

13. Oversteekbuizen, mantelbuizen en overige beschermingsmaatregelen moeten minimaal 0,75 meter aan weerszijden van het te kruisen vlak door lopen.

4.2 Meten en registreren verdichtingsgraad geroerde grond

1. De vergunninghouder moet door middel van vastgelegde verdichtingsmetingen aan gemeentelijke toezichthouder kabels en leidingen aan tonen dat de verdichting zoals aangegeven in de in dit hoofdstuk genoemde normen is bereikt. Per meting moet in ieder geval aan weerszijden van de grondroering twee referentiemetingen zijn genomen tot de diepte van de ontgraving en een doelmeting in de verdichte ontgraving in de as tussen de twee referentiemetingen.

2. Uitgangspunt is dat de verdichting van de geroerde grond in de sleuf gelijk is aan de bestaande dichtheid van de omringende ongeroerde grond, tenzij de gemeente ter plaatse vooraf aangeeft dat een RAW bepaling van toepassing is.

3. De vergunninghouder moet de verdichtingswaarden aan het begin en vervolgens iedere 50 meter strekkende sleuf alsmede bij ieder gemaakt las/koppelgat meten en schriftelijk of elektronisch vastleggen. Deze gegevens moeten op verzoek van de gemeentelijke toezichthouder kabels en leidingen onmiddellijk aan de gemeente ter beschikking worden gesteld. De vergunninghouder moet een registratiesysteem aanleggen en onderhouden waaruit op verzoek de locatie en waarden van de metingen zijn te verkrijgen, voor de zowel de gemeentelijke kabel- en leidingcoördinator als de toezichthouder.

4. De vergunninghouder levert het werk op aan de gemeente. De toezichthouder van de gemeente kan hierbij verlangen dat de vergunninghouder, ter plaatse in het bijzijn van de toezichthouder één of meerdere verdichtingsmeting(en) uitvoert. Indien de aanvulling c.q. verdichting niet voldoet, wordt vergunninghouder in de gelegenheid gesteld dit binnen twee weken te herstellen. Hierna zal opnieuw een opleveringscontrole plaatsvinden.

4.3 Technische eisen

1. Te ontgraven grond, zand, teelaarde enz. moet zoveel mogelijk gescheiden ontgraven, vervoerd, aangevuld of in depot gezet worden.

2. De plaats van een eventuele opslag van uitgekomen sleufmateriaal moet vooraf in overleg met gemeentelijke toezichthouder kabels en leidingen te worden bepaald. Na beëindiging van het werk of bij de eerste aanzegging van de gemeente moeten deze materialen zijn verwijderd.

3. De aanvulling moet worden uitgevoerd in lagen van maximaal 0,30 m, waarbij elke laag mechanisch moet worden verdicht.

4. Onder de verharding moet het oorspronkelijke zandbed weer worden hersteld. Indien de oorspronkelijke dikte van het zandbed kleiner is dan 10 cm, zal de vergunninghouder voor haar rekening het te kort komende zand leveren en aanbrengen, zodat een minimale zanddikte van 10 cm gerealiseerd wordt onder trottoirs, en minimaal 30 cm onder rijweg en parkeerstroken.

5. Uitgevoerd straatwerk moet zijn afgetrild en ingeveegd met schoon zand.

6. De geroerde grond in berm of onverharde grond moet over de volle breedte worden aangevuld en verdicht conform de in dit hoofdstuk gestelde eisen. Het uitgegraven materiaal met, vrij van stenen en dergelijke, met zorg in de juiste volgorde worden ingebracht om de oorspronkelijke profielopbouw zoveel mogelijk te herstellen. Daar waar nodig aanvullen met schone teelaarde.

7. Alvorens een asfaltconstructie wordt verwijderd moeten de sleufkanten tot de gewenste diepte op steenmaat worden ingezaagd. De vrijgekomen materialen moeten worden onderscheiden naar:
   - teerhoudend:
   - niet teerhoudend.

   De vergunninghouder moet zelf voor eigen rekening zorgen voor afvoeren, het bemonsteren en vaststellen van het teergehalte van materialen. Een kopie van de analyse van de monsters moet aan de kabel/ en leidingcoördinator van de gemeente worden overhandigd. Het opbreken, transporteren, storten of verwerken van alle materialen dient te gebeuren conform vigerende wet- en regelgeving, waarbij alle kosten voor rekening van initiatiefnemer zijn. Conform de “code milieu verantwoord wegbeheer” die is onderschreven door alle zeeuwse gemeenten, dient al het vrijkomend teerhoudend asfaltgranulaat thermisch te worden gereinigd, gevolgd door nuttige toepassing van het gereinigde materiaal. Dit om export van teerhoudend asfalt te voorkomen

8. Stortbonnen etc. moeten direct worden geretourneerd naar de gemeentelijke toezichthouder kabels en leidingen.

9. De ontstane sleuf in de asfaltverharding moet over de volle breedte worden opgevuld en verdicht tot 15 cm onder de oppervlakte met zand en een toplaag van 25 cm menggranulaat 0/31.5. De ondergrond van de fundering moet na verdichting voldoen aan de vigerende RAW standaard. De funderingslaag van de gefundeerde verharding moet hersteld en verdicht zijn volgens de vigerende RAW standaard.

10. Direct aansluitend moet de sleuf in de asfaltverharding worden dichtgestraat in ten minste 50 mm brekerzand met betonstenen in blokverband in een ligging die geen gevaar oplevert. De bovenzijde van de stenen moeten gelijk liggen met het ingezaagde asfalt. De betonstenen moeten door de vergunninghouder voor diens rekening worden geleverd.
    Op de straatwerkbonnen bij verrekening van m2 asfalt voor definitief herstel, rekening houden met getrapt frezen met breedte 0,5 meter rondom het gezaagde gat.

11. De ontstane sleuf in gefundeerde elementenverharding moet over de volle breedte worden opgevuld en verdicht tot 15 cm onder de oppervlakte met zand en een toplaag van 25 cm menggranulaat 0/31.5. De ondergrond van de fundering moet na verdichting voldoen aan de vigerende RAW standaard. De funderingslaag van de gefundeerde verharding moet hersteld en verdicht zijn volgens de vigerende RAW standaard.

12. Indien een sleuf door een Wadi of daarmee gelijkgestelde constructie wordt gegraven dient na afloop van de werkzaamheden de gehele Wadi constructie weer in de oorspronkelijke vorm, hoedanigheid en functionaliteit te worden hersteld. Indien noodzakelijk dient vergunninghouder op haar kosten de gehele wadi opnieuw te construeren.

13. Bij het graven van een sleuf in de lengterichting langs een gefundeerd weg dient minimaal een afstand van 0,5 meter tussen de rand van de sleuf en de rand van de wegfundering te worden aangehouden.

5 Aansprakelijkheid en schade

5.1 Aansprakelijkheid

1. De gemeente is niet aansprakelijk voor schade die netbeheerder en/of grondroerder of derden lijden, ingeval leidingen van verschillende netbeheerders door afwijking van de door haar gegeven aanwijzingen en richtlijnen in lengterichting boven elkaar of te dicht bij elkaar zijn of worden gelegd en dit is te wijten aan het feit dat bij het leggen is afgeweken van de door of namens gemeente gegeven aanwijzingen en richtlijnen.

2. De netbeheerder is aansprakelijk voor alle schade aan gemeente-eigendommen die het gevolg is van het (ver)leggen, verwijderen repareren e.d. van leidingen. Bij gecombineerde leidingaanleg zijn de deelhebbende bedrijven hoofdelijk aansprakelijk jegens de gemeente.

3. Leidingen die zijn gelegd in afwijking van aanwijzingen, richtlijnen e.d. van de gemeente moeten op eerste aanzegging door de gemeente door en voor rekening van de betreffende vergunninghouder worden verlegd naar de door de gemeente aan te geven plaats c.q. hoogte.

5.2 Schade

1. Vergunninghouder moet alle redelijkerwijs mogelijke maatregelen nemen om te voorkomen dat de gemeente dan wel derden tengevolge van het werk schade lijden.

2. Schade aan gemeentelijke- of eigendommen van derden moet worden vermeden. Mochten toch beschadigingen optreden dan moet vergunninghouder deze direct melden aan de gemeentelijke toezichthouder kabels en leidingen en aan de beheerder van het beschadigde eigendom. Hierna geeft vergunninghouder zo spoedig mogelijk, doch in elk geval binnen 24 uur nadat hem daarvan is gebleken, schriftelijk kennis aan de gemeente.

3. Het herstel van de schade vindt plaats in overleg en voor rekening van de veroorzaker. Uitgangspunt bij het herstel van de (voorziene) schade als gevolg van de werkzaamheden is dat de vergunninghouder de situatie in oorspronkelijke staat herstelt.

4. Omdat bij straatwerk al op voorhand bekend is dat er, ook bij goed herstel van de verharding, toch sprake is van een kwaliteitsachteruitgang is de vergunninghouder aan de gemeente een degeneratievergoeding verschuldigd.

5. Niet alle schades die de gemeente als gevolg van leidingwerkzaamheden lijdt kunnen door de vastgestelde schadetarieven worden gedekt. Dit is het geval bij:
   - Schade bij groenwerkzaamheden;
   - Schade die ontstaat buiten de sleuf;
   - "Verborgen gebreken" die zich achteraf openbaren.

6. Schade aan groenwerkzaamheden is aan de orde in de volgende situaties:
   - Werkzaamheden waarbij de overlevingskans van de aanwezige beplanting gering is en dus moet worden vervangen;
   - Werkzaamheden waarbij dicht in de buurt van bomen moet worden gewerkt;
   - Aantasting (ecologische) kwaliteit groeiplaats;

   In deze gevallen zullen al vóór het verstrekken van de vergunning specifieke afspraken worden vastgelegd. Afhankelijk van de omvang van het werk kan in de voorwaarden "het 1e jaarsonderhoud groen" en "inboet beplanting na het 1e groeiseizoen" worden voorgeschreven. De schade aan bomen wordt vastgesteld op basis van de vigerende Richtlijnen NVTB (Nederlandse Vereniging van Taxateurs van Bomen)

7. In geval van schade of vervanging aan/van groenvoorzieningen zal de gemeente voor herstel c.q. vervanging zorgen. De kosten hiervan worden doorbelast aan de vergunninghouder. Zie ook de gemeentespecifieke hoofdstukken.

8. Van schade die ontstaat buiten de sleuf is sprake als ten gevolge van werkzaamheden schade ontstaat in de directe nabijheid van de werklocatie. Voorzover het gemeentelijke eigendommen, betreft zal de gemeente deze schade verhalen op vergunninghouder. Afhankelijk van de specifieke situatie kan het wenselijk zijn dat er voorafgaand aan de werkzaamheden een, gezamenlijke, schouw en vastlegging plaatsvindt van de dan bestaande situatie. Ontstane schades zullen zoveel mogelijk door de gemeentelijke toezichthouder kabels en leidingen worden vastgelegd in een schaderapport en op foto.

5.3 Veiligheid

1. Alle werkzaamheden moeten worden uitgevoerd met inachtneming van de geldende wet- en regelgeving ten aanzien van de veiligheid. De op dit gebied van kracht zijnde voorschriften moeten op het werk beschikbaar zijn.

2. Het personeel dat bij de werkzaamheden is betrokken moet zijn geïnstrueerd met betrekking tot de op de bouwplaats geldende wetten en regels ten aanzien van de veiligheid. Leidinggevend personeel van de uitvoerende partij en de vergunninghouder moeten erop toezien dat de van toepassing zijnde voorschriften worden nageleefd.

3. Voor de aanvang van de werkzaamheden moet een Veiligheids- en Gezondheidsinstructie zijn opgesteld door vergunninghouder en aan de gemeentelijke toezichthouder kabels en leidingen zijn overhandigd en gemaild. In deze instructie moet minimaal het volgende zijn opgenomen:
   - de van kracht zijnde veiligheidsvoorschriften;
   - milieuvoorschriften;
   - de wijze waarop verontreiniging van het milieu wordt voorkomen respectievelijk beheerst;
   - de wijze waarop de afhandeling van calamiteiten en ongevallen wordt geregeld.

4. De gemeentelijke toezichthouder kabels en leidingen controleert vanuit de publieke taakstelling van de gemeente of het werk veilig wordt uitgevoerd en is bevoegd om, bij onveilige situaties, correctieve maatregelen af te dwingen.

5.4 Peilen en hoofdafmetingen

1. De gemeenten hanteren voor het leggen van kabels en leidingen meerdere standaard dwarsprofielen. Deze zijn voor de leidingtracés leidend.

2. In geval van aanleg van kabels en leidingen in een nieuwbouwsituatie waarbij (nog) geen woningen etc. aanwezig zijn om als vaste punt voor maatvoering voor K&L tracering en revisie te dienen zal de gemeente op aanvraag en kosten van de vergunninghouder een digitale plantekening aanleveren.

3. Bij graafwerk in particulier eigendom zal grondroerder met betreffende grondeigenaar en/of projectontwikkelaar rechtstreeks afspraken moeten maken. De gemeente is hierin geen partij.

4. De aanwijzing door de gemeente zal zich in de in artikel 2 genoemde situatie beperken tot het aangeven van digitale coördinaten en de locatie en hoogtegegevens van de nabijgelegen peilbouten, zodat de vergunninghouder d.m.v. eigen meetwerk in horizontale en in verticale zin zelfstandig de tracés in detail kunnen uitzetten.

6. Voorwaarden en eisen ten aanzien van grondverzet

6.1 Voorschriften voor werken in grond

1. De in dit hoofdstuk opgenomen voorwaarden zijn alleen van toepassing op het aanleggen, verleggen of repareren van reguliere kabels en leidingen. Hiermee niet bedoeld planologisch relevante kabels en leidingen, waarbij een MER-procedure moet worden gevolgd.

2. Vergunninghouder moet altijd voldoen aan de eisen die zijn gesteld in de Wet bodembescherming en met name het Besluit bodemkwaliteit.

3. Milieuhygiënische kwaliteit
    a. Bij de afgifte van de vergunning door de gemeente voor de aanleg van kabels en leidingen dienen er gegevens over de bodemkwaliteit beschikbaar te zijn. Er dient minimaal een historisch vooronderzoek te worden uitgevoerd. Op verzoek van de aanvrager kan de gemeente op basis van een globale quick-scan aangeven of er bodemgegevens bij de gemeente bekend zijn, of dat er sprake is van een verdachte locatie en/of er bodemverontreiniging aanwezig is. Hiervoor kunnen leges worden gevraagd.
    b. Het onder a genoemd vooronderzoek behoeft niet door een kwalibo-erkend bureau te zijn opgemaakt/bevestigd; CROW publicatie 307.
    c. Vergunninghouder zal in geval van verdachte locaties (aanvullende) bodemonderzoeken laten uitvoeren.
    d. Bij het verhelpen van een calamiteit (lees: storing) tijdens kantooruren kan de betreffende netbeheerder beschikbare informatie over de kwaliteit van de bodem ter plaatse bij de gemeente inwinnen.
    e. Door de gemeente worden geen bodemonderzoeken verricht bij het aanleggen van kabels- en leidingen door derden.

4. Een netbeheerder kan een kabel- c.q. leidingtracé laten lopen door een gebied waarvan vooraf is vastgesteld dat de bodem verontreinigd is. In dat geval vervalt elke aansprakelijkheid voor eventuele aantasting van de kabels en leidingen. De gemeente heeft in die situatie namelijk geen saneringsplicht. Deze ligt dan bij de initiatiefnemer. In geval van historische verontreinigingen in binnenstedelijk gebied blijft de initiatiefnemer verantwoordelijk voor het terug plaatsen van de grond en daarmee eventueel negatieve invloeden op de kabels en leidingen.

5. Uitname, terugplaatsing en aanvoer
    a. Als de grond bij een tijdelijke uitname het werk niet verlaat en de samenstelling ervan niet wijzigt, komt de grond wettelijk gezien niet vrij en wordt het terugplaatsen ervan ook niet als 'toepassing' gezien. Het graafwerk kan worden uitgevoerd onder toepassing van het Besluit bodemkwaliteit (art 36 lid 3). Dit betekent dat de aannemer is vrijgesteld van een aantal verplichtingen, zoals het bepalen van de kwaliteit en het melden van de toepassing.
    b. De uitgenomen verschillende grondlagen, zowel geologisch als milieuhygiënisch, van de bovengrond (≤ 0,5 meter onder het maaiveld) en de ondergrond dienen apart te worden gehouden en moeten in overeenkomstige lagen worden teruggeplaatst.
    c. In geval van het gebruik van extern aangevoerde grond, dienen de regels uit het Besluit bodemkwaliteit in acht te worden genomen. Het toepassen

van schone grond (kwaliteit achtergrondwaarde) tot 50m3 is vrijgesteld van een meldingsplicht.

6. De werkwijze zoals onder voorschrift 5a voor tijdelijk uitname is beschreven, geldt niet als er in een verontreinigingsvlek van meer dan 25 m^3 sterk verontreinigde grond wordt gegraven. De provincie Zeeland is dan het bevoegd gezag. Deze bepaald of grondverzet is toegestaan. In geval van immobiele stoffen geldt een melding Besluit Uniforme Sanering - tijdelijk uitname. Voor mobiele stoffen geldt een melding Besluit Uniforme Sanering – mobiele stoffen of een saneringsbeschikking Wet bodembescherming.

7. Afvoer van grond
   a. Alle vrijkomende materialen waaronder grond en bouwstoffen, al dan niet verontreinigd, en bodemvreemde materialen worden in opdracht van en op kosten van de vergunninghouder afgevoerd. Hieronder valt ook civieltechnische niet geschikte grond. Bijlevering van tekort komende zand komt voor rekening van vergunninghouder c.q. initiatiefnemer
   b. Afvoer van sterk verontreinigde grond dient plaats te vinden naar een erkende verwerker op kosten van de netbeheerder.
   c. Als er grond vrijkomt bij het verhelpen van een calamiteit buiten kantooruren, moet de netbeheerder er zorg voor dragen dat grond op milieuhygiënisch verantwoorde wijze op haar kosten tijdelijk wordt opgeslagen.

8. Grondwaterbemaling
   a. Graafwerkzaamheden worden normaliter op een diepte van 0.6 tot 1,0 meter verricht. Indien daarbij bronbemaling voor het verlagen van de grondwaterstand noodzakelijk is, moet dit vooraf bij de vergunningverlenende instantie worden geregeld. Alle kosten komen voor rekening van de vergunninghouder.
   b. Ingeval sprake is van verontreinigd grondwater kan een extra vergunning (Besluit Uniforme Sanering / beschikking Wet bodembescherming) nodig zijn.

9. Indien door de vergunninghouder zintuiglijk afwijkingen worden geconstateerd, moet de vergunninghouder contact op nemen met de gemeentelijke kabel- en leidingcoördinator.

6.2 Arbeidsomstandigheden bij werken in verontreinigde grond

1. Vergunninghouder dient de benodigde uitvoerende en beschermende maatregelen treffen.

2. Voor het werken in verontreinigde grond dient de CROW, publicaties 307 en 132 te worden geraadpleegd. De veiligheidsmaatregelen zijn afhankelijk van de mate van verontreiniging (bijvoorbeeld Veiligheids- en Gezondheidsplan).

3. De kosten gemoeid met de uitvoering van het Bouwprocesbesluit Arbeidsomstandigheden komen voor rekening van vergunninghouder c.q. initiatiefnemer.

6.3 Archeologie

1. Voor wat betreft archeologie is het bestemmingsplan leidend. In het bestemmingsplan kan een dubbelbestemming `Waarde-Archeologie` zijn opgenomen. Deze bestaat uit een vrijstellingsregime voor de oppervlakte en diepte van de geplande verstoring, gebaseerd op het gemeentelijk archeologiebeleid.

2. Indien in een bestemmingsplan geen dubbelbestemming ´Waarde-Archeologie` aanwezig is, beschikken enkele gemeenten over een `Erfgoedverordening` waaraan getoetst dient te worden.

3. Wanneer archeologisch onderzoek noodzakelijk blijkt, volgt de Archeologische MonumentenZorg (AMZ)-cyclus. Hiervoor dient contact opgenomen te worden met een archeologisch deskundige/adviseur.

4. In het geval dat een terrein vrijgegeven wordt, kunnen de werkzaamheden worden uitgevoerd. Het blijft echter altijd mogelijk dat archeologisch relevante resten worden aangetroffen. Hiervoor bestaat op basis van Artikel 53 van de Monumentenwet 1988 een meldingsplicht. Voor Zeeland betekent dit dat vondsten dienen te worden gemeld bij de Stichting Cultureel Erfgoed Zeeland in Middelburg.

6.4 Niet gesprongen conventionele explosieven

In enkele zeeuwse gemeenten speelt het risico van niet gesprongen conventionele explosieven (CE) uit de 2^{e} wereldoorlog, Als gevolg van oorlogshandelingen in de 2^{e} wereldoorlog kan in een deel van sommige gebieden munitie zijn achtergebleven. Met name gemeente Vlissingen heeft hierover voorschriften opgenomen in haar addendum bij dit handboek. Voor alle gemeenten geldt dat wanneer aanvraag een locatie betreft waar wellicht nog explosieven aanwezig zijn, hier door de gemeente in het voortraject en bij vergunningverlening op het risico zal worden gewezen. Dit alles voor zover gegevens beschikbaar zijn bij de gemeente, en onder de restrictie dat van gemeentezijde nimmer verantwoordelijkheid voor juistheid gegevens en mogelijke gevolgschade kan worden geaccepteerd. Indien de werkzaamheden binnen een gebied vallen waarvoor bijzondere maatregelen moeten worden genomen, dienen de aanwijzingen van vertegenwoordigers van de betreffende gemeente te worden gevolgd.

7. Voorwaarden en eisen ten aanzien van groenvoorzieningen

7.1 Eisen en uitvoering groenvoorzieningen

1. De gemeente besluit aan de hand van de melding van vergunninghouder of beplanting (bomen, planten, struiken, gras) mag worden verwijderd of gesnoeid en, zo ja, of vergunninghouder dit zelf mag uitvoeren en onder welke voorwaarden. Ingeval tijdelijk uitgenomen beplanting moet worden teruggebracht gelden in elk geval de hierna te noemen voorwaarden.

2. Te handhaven struiken en vaste planten die in het kabel- of leidingtracé van een te graven sleuf voorkomen ruim uitsteken, gescheiden houden van te ontgraven grond en tegen uitdroging beschermen.

3. Uitgenomen beplantingsmateriaal, dat na terugzetten niet meer aanslaat, zal na overleg met vergunninghouder door de gemeente in een hiertoe gunstig jaargetijde door nieuw materiaal voor rekening van vergunninghouder worden vervangen.

4. Indien het herstel van de beplanting en/of het gazon door vergunninghouder wordt uitgevoerd, geldt hiervoor een onderhoudstermijn van 12 maanden, na eerste oplevering.

5. Indien vergunninghouder bij het overeengekomen herstel van de beplanting in gebreke blijft zal de gemeente de benodigde werkzaamheden (laten) uitvoeren. Alle kosten en gevolgen terzake, alsmede de kosten voortvloeiend uit eventuele verdere herstelverplichtingen zullen door de gemeente worden verhaald op de vergunninghouder.

7.2 Voorwaarden voor graafwerkzaamheden in de omgeving van bomen

1. Onder de kroonprojectie mag nooit machinaal gegraven worden. Uitsluitend handmatig mag in deze zone worden gegraven tot de haarwortelgrens is bereikt. In de haarwortelzone mag geheel niet gegraven worden. De haarwortelzone moet worden gepasseerd met een, vooraf door de gemeente goed te keuren methode (boomboring), waarmee geen schade kan ontstaan aan wortels, kabels en leidingen.

2. Bij knot en leibomen met een omtrek van minder dan 75 cm op 130cm hoogte gemeten, mag binnen een straal van 2,5m van de stam nooit machinaal gegraven worden. Uitsluitend handmatig mag in deze zone worden gegraven tot de haarwortelgrens is bereikt. In de haarwortelzone mag geheel niet gegraven worden. De haarwortelzone moet worden gepasseerd met een, vooraf door de gemeente goed te keuren methode (boomboring), waarmee geen schade kan ontstaan aan wortels, kabels en leidingen.

3. Bij knot en leibomen met een omtrek van 75 cm of meer op 130cm hoogte gemeten, mag binnen een straal van 5 m van de stam nooit machinaal gegraven worden. Uitsluitend handmatig mag in deze zone worden gegraven tot de haarwortelgrens is bereikt. In de haarwortelzone mag geheel niet gegraven worden. De haarwortelzone moet worden gepasseerd met een, vooraf door de gemeente goed te keuren methode (boomboring), waarmee geen schade kan ontstaan aan wortels, kabels en leidingen.

4. Indien de kroonprojectie bij knot en leibomen meer dan 10 m bedraagt, mag onder deze kroonprojectie nooit machinaal gegraven worden. Uitsluitend handmatig mag in deze zone worden gegraven tot de haarwortelgrens is bereikt. In de haarwortelzone mag geheel niet gegraven worden. De haarwortelzone moet worden gepasseerd met een, vooraf door de gemeente goed te keuren methode (boomboring), waarmee geen schade kan ontstaan aan wortels, kabels en leidingen.

5. Wortels met doorsnede van 5 cm of meer mogen nooit worden beschadigd of doorgesneden. Wortels met een doorsnede van 3 tot 5 cm mogen alleen na goedkeuring van de gemeente worden beschadigd of doorgesneden. Na verkregen goedkeuring moeten de wortels recht worden doorgezaagd. Wortels met een doorsnede tot 5 cm mogen bij voldoende afstand (zie onderstaande tabel), aan één zijde van de boom, haaks worden doorgezaagd. Het is niet toegestaan wortels door te trekken.

Stamdiameter (cm)	Minimale afstand tot voet van de boom waarbij gegraven/geboord mag worden (cm)
10	75
20	125
40	150
60	175
80	225
100	250

6. Blootliggende wortels dienen te allen tijde worden beschermd tegen uitdroging. (afsterven haarwortels) met jutte (geen plastic, oververhitting).

7. De gemeente moet door vergunninghouder in de gelegenheid worden gesteld de wortels, kabels en leidingen te inspecteren alvorens tot aanvullen van de sleuf mag worden overgegaan.

8. Groenvoorzieningen en gazons mogen niet worden gebruikt voor laden- en lossen, opslag of als werkterrein.

9. Voor elke ten onrechte gerooide en/ of beschadigde boom, zal aan vergunninghouder een boete per boom worden opgelegd, afhankelijk van de waarde van de betreffende boom, berekend volgens de vigerende Richtlijnen NVTB (Nederlandse Vereniging van Taxateurs van Bomen).

10. Bij het tijdelijk verlagen van de grondwaterstand binnen de wortelzone van de te handhaven bomen vanaf eind maart tot eind november moet vergunninghouder zorg dragen voor het handhaven van het vochtgehalte van het wortelstelsel. Indien noodzakelijk de bomen water geven met zuurstofrijk oppervlaktewater.

7.3 Herstel groenvoorzieningen

1. Beplantingsmateriaal welke verloren is gegaan ten gevolge van werkzaamheden aan kabels & leidingen wordt door (of in opdracht van) de betreffende gemeente in een gunstig jaargetijde vervangen op kosten van de vergunninghouder.

2. In het proces van vergunningverlening kunnen aparte specifieke afspraken gemaakt worden over bijzondere omstandigheden, c q. afwijkende voorwaarden of werkzaamheden.

3. Alle materialen en elementen moeten in de oorspronkelijke staat en onbeschadigd worden opgeleverd.

4. De grond moet op zodanige wijze zijn afgewerkt dat er na klink sprake is van een vlakke aansluiting op de ongeroerde grond. Reservering voor klink mag max. 10 cm bedragen.

5. Te handhaven struiken en vaste planten moeten binnen 24 uur na het gereedkomen van de grondwerkzaamheden ter plaatse zijn teruggeplant.

6. Gazon moet, nadat de juiste hoogteligging van de grond is bereikt, worden ingezaaid. Vergunninghouder zal met de gemeente overleggen welk zaadmengsel ter plaatse van de grondroering moet worden toegepast.

7.4 Handvest Boombescherming

Boombescherming op bouwlocaties

VERENIGING STADS WERK NEDERLAND

Let op!

Voordat bouwwerkzaamheden beginnen, aandacht voor de volgende voorschriften:

Algemeen

De voorschriften voor de bescherming van bomen dienen op de bouwlocatie aanwezig te zijn.
De te treffen maatregelen dienen voor de uitvoering van de werkzaamheden in overleg met de directie te worden vastgesteld (zie: Standaard R.A.W. bepalingen).
De aannemer is verplicht zijn medewerkers op deze voorschriften te wijzen en zorg te dragen voor de inachtneming daarvan.

Schade

Bij beschadiging van wortels, takken en/of stam is de aannemer verplicht dit onmiddellijk aan de directie te melden. Vakkundig ingrijpen kan grotere schade en vervolgschade beperken danwel voorkomen.
Toegebrachte schade dient de veroorzaker te vergoeden.
De hoogte van het schadebedrag wordt bepaald door de aard en omvang van de toegebrachte schade en de boomwaarde volgens de 'Methode Raad' voor de waardebepaling van bomen dan wel de Standaard R.A.W. Bepalingen.

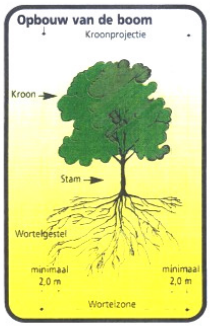

Belangrijke telefoonnummers :
Opdrachtgever/Directie : .....
Hoofdaannemer/Uitvoerder : .....
Boombeheerder : .....
Nutsbedrijven : .....

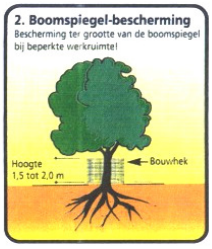

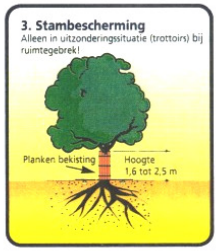

Boombescherming afbeelding 1-2-3

Bomen op een werkterrein dienen zodanig met geschikte materialen beschermd te worden (niet- verplaatsbare bouwhekken, palissaden, houten schuttingen, steigerdelen etc.) zodat beschadigingen aan de wortelzone, stam en kroon uitgesloten zijn.
Bij beperkte ruimte moet bescherming van de boomspiegel of minimaal een stambescherming aangebracht worden om zoveel mogelijk beschadigingen te voorkomen.
Indien de voorgeschreven maatregelen niet toereikend zijn, meldt de aannemer dit onmiddellijk aan de directie.

Bouwplaats/Bouwverkeer afbeelding 4-5

Binnen de kroonprojectie mogen geen bouw- en directieketen staan.
Tijdelijke bouwwegen binnen de kroonprojectie zijn uitsluitend toegestaan indien deze zijn voorgeschreven (bestek) of na toestemming van de directie.
Gebruik van rijplaten (beton, staal, hout of kunststof) en/of andere voorzieningen zijn dan noodzakelijk.

Graafwerkzaamheden afbeelding 6-7

In de wortelzone is (machinaal) graven niet toegestaan.
Slechts bij uitzondering en dan uitsluitend indien voorgeschreven (bestek) zijn ontgravingen, in handkracht uit te voeren, binnen de wortelzone mogelijk.
Uitsluitend in overleg met de directie kunnen incidenteel wortels tot een doorsnede van 5 cm recht worden doorgezaagd. Dit moet wel vakkundig gebeuren, dus knippen en zagen en niet trekken en scheuren. Doorzagen van dikkere wortels mag nooit.
Het in handkracht ondergraven en/of onderboren is wel toegestaan.
Het al dan niet gestuurd onderboren van kabels en leidingen verdient de voorkeur.
Een bouwput of -sleuf in de nabijheid van bomen mag niet langer dan drie weken open liggen. Blootliggende wortels moeten in alle gevallen beschermd worden tegen uitdroging (m.b.v. vochtige doeken of zwart folie) en in ieder geval zo snel mogelijk te worden toegedekt met grond.
Bij vorst open sleuven aan de boomzijde direct afschermen.

Terreinaanpassingen afbeelding 8-9

Terreinophogingen en -afgravingen binnen de kroonprojectie zijn alleen bij uitzondering toegestaan, en dan uitsluitend indien voorgeschreven (bestek) of door de directie verlangd.

Bodemverdichting afbeelding 10-11

Verdichting van de bodem d.m.v. verdichtingsmachines (trillingen) en van transport is niet toegestaan binnen de kroonprojectie.
Parkeren van auto's in dit gebied is evenmin toegestaan.

Opslagplaats afbeelding 12

Bouwmaterialen opslaan en/of zand- en gronddepots inrichten binnen de kroonprojectie is niet toegestaan.
Opslag van olie, brandstoffen en chemicaliën moet aan de wettelijke eisen voldoen; deze stoffen echter nooit binnen de kroonprojectie opslaan.
Cementresten, spoelwater en andere reststoffen (verpakkingen etc.) dienen zorgvuldig afgevoerd te worden; lozingen in bodem en/of oppervlaktewater en begraven is nooit toegestaan.

Bijlage bij: Aannemer RAW Standaard #BouwWereld Tuin&Landschap

Deel 2 Aanvullende lokale Gemeentelijke regelingen en aanwijzingen

8 Addendum Gemeente Borsele

Gemeente Borsele
Bezoekadres: Stenevate 10, 4451 KB Heinkenszand
Postadres: Postbus 1, 4450 AA Heinkenszand
Telefoon: (0113) 238383
Fax: (0113) 561385
E-mail: info@borsele.nl

8.1 Vergunningen en toestemmingen voor (graaf)werkzaamheden

Indien derden voornemens zijn binnen 6 maanden in het zelfde tracé te graven dienen de werkzaamheden gecombineerd uitgevoerd te worden.
Afstemming met derden dient ten allen tijde plaats te vinden.
Het tracé van de te leggen kabel of leiding dient te worden uitgevoerd zoals is aangegeven op de door uw bijgevoegde tekening.
In afwijking van het overeengekomen tracé, waar alleen de sleufbreedte wordt verrekend, zullen in dit geval de volledige kosten voor het herbestraten van de gehele trottoirbreedte worden verrekend zoals is afgesproken met de heer S. Kesselaar. Tel. 06-52560923.
Het werk dient in een aaneengesloten periode van werkbare werkdagen geschieden.

8.2 Opnemen en herstel verharding

Met betrekking tot artikel 3.9 uit dit handboek kiest de gemeente Borsele voor:
optie A: Herstel, onderhoud en beheer door de gemeente
Het herstellen van de opgenomen verhardingen geschiedt door en voor onze rekening. In verband daarmee bent u gehouden om aan ons na afloop van het werk op eerste vordering de kosten te vergoeden zoals die vermeld staan op de bijgevoegde tarievenlijst. Uitkomende grond dient gescheiden te worden ontgraven en teruggebracht ten behoeve van een wederom goed gefundeerde bestrating.
Uitkomende klei of veen mag onder geen voorwaarde terug in de sleuf, alleen goed verdichtbare grond (zand) mag terug worden gezet in de sleuf. De vergunninghouder is verantwoordelijk voor deze extra werkzaamheden en kosten. De zandaanvullingen van de sleuf/sleuven, tot onderkant verharding, dienen goed en in lagen verdicht te worden tot een indringingsweerstand is bereikt die per 10 mm diepte met ten minste 0.20 Mpa toeneemt, dan wel ten minste 4 Mpa bedraagt.
Ter plaatse van asfalt dient een boring/persing onder de asfaltweg gedaan te worden.

8.3 Aanvullende voorwaarden

Uitkomende, overtollige grond dan wel grond die niet mag worden teruggebracht, dient alvorens te worden gestort op een door de gemeente aan te wijzen plaats, door en op kosten van de vergunninghouder te worden bemonsterd. De gemeente Borsele beheert een gronddepot waar deze uitkomende grond tijdelijk in depot gezet kan worden. Voor transport dient contact gezocht te worden met de heer S. Kesselaar. Tel. 06-52560923.
Als de kabel of leiding op minder dan acht maal de stamdikte uit het hart van een boom komt te liggen, met een minimum van 1,50 meter, dan is graven niet toegestaan, onderboren is wel toegestaan (boomboring).
Voordat de werkzaamheden beginnen dienen proefsleuven gemaakt te worden om inzicht te krijgen waar de kabel of leiding gelegd kan worden.

Er dient rekening gehouden te worden met de bij ons in eigendom, beheer en onderhoud zijnde (druk)riolering in het kabel of leiding tracé.

8.4 Groenvoorzieningen

In de wortelzone mag nooit machinaal gegraven worden. Uitsluitend handmatig mag in deze zone worden gegraven tot de haarwortelgrens is bereikt. In de haarwortelzone mag geheel niet gegraven worden. De haarwortelzone moet worden gepasseerd met een, vooraf door de gemeente goed te keuren methode (boomboring), waarmee geen schade kan ontstaan aan wortels, kabels en leidingen.

Wortels met doorsnede van 5 cm of meer mogen nooit worden beschadigd of doorgesneden. Wortels met een doorsnede van 3 tot 5 cm mogen alleen na goedkeuring van de gemeente worden beschadigd of doorgesneden. Na verkregen goedkeuring moeten de wortels recht worden doorgezaagd. Wortels met een doorsnede tot 5 cm mogen bij voldoende afstand (zie onderstaande tabel), aan één zijde van de boom, haaks worden doorgezaagd. Het is niet toegestaan wortels door te trekken.

Stamdiameter (cm)	Minimale afstand tot buitenzijde van de wortelvoet van de boom waarbij handmatig gegraven/geboord mag worden (cm)
10	75
20	125
40	160
60	175
80	225
100	250

Bij het tijdelijk verlagen van de grondwaterstand binnen de wortelzone van de te handhaven bomen vanaf eind maart tot eind november moet vergunninghouder zorg dragen voor het handhaven van het vochtgehalte van het wortelstelsel. Indien de gronwaterstand meer dan 2 weken lang met meer dan 50 cm wordt verlaagd, water geven volgens onderstaande tabel.

Tabel benodigde watergift per week:

Kroondiameter	Warm weer	Normaal weer	Koud weer
5 m	400 l	200 l	100 l
7 m	800 l	400 l	200 l
10 m	1600 l	800 l	400 l
15 m	3600 l	1800 l	900 l

9 Addendum Gemeente Goes

Gemeente Goes
Bezoekadres: M.A. De Ruijterlaan 2, 4461 GE Goes
Postadres: Postbus 2118, 4460 MC Goes
Telefoon: (0113) 249600
Fax: (0113) 230876
E-mail: stadskantoor@goes.nl

9.1 Vergunningen en toestemmingen voor (graaf)werkzaamheden

Alle correspondentie omtrent werkzaamheden aan kabels en leidingen dient te worden gericht aan de afdeling Openbare Ruimte van de gemeente Goes. De aanvrager dient rekening te houden met een termijn voor de procedure tot vergunning van ca. 6 weken.

9.2 Uitzonderingsprocedure Spoedeisend werk/Calamiteit

In gevallen waarin het noodzakelijk is een (bedrijfs)storing onmiddellijk op te heffen, kan het nutsbedrijf, zonder voorgaand overleg, de uitvoering ter hand nemen, mits daarvan zo spoedig mogelijk telefonisch mededeling wordt gedaan aan de gemeentelijk opzichter kabels en leidingen of diens plaatsvervanger.
Wanneer de calamiteit van dusdanige aard en/of omvang is dat de hulpdiensten moeten worden ingeschakeld, is de netbeheerder hiervoor verantwoordelijk. Hiervoor kan het landelijke alarmnummer 112 worden gebruikt.
Tevens dient zo spoedig mogelijk telefonisch mededeling te worden gedaan aan het hoofd afdeling Openbare Ruimte.

9.3 Opnemen en herstel verharding

Met betrekking tot artikel 3.9 uit dit handboek kiest de gemeente Goes voor:
optie A; Herstel, onderhoud en beheer door de gemeente.
Dat betekent dat al het straatwerk door de gemeente wordt uitgevoerd.
Het herstellen van de opgenomen verhardingen geschiedt door -en voor rekening van- de gemeente. In verband daarmee bent u gehouden om de gemeente na afloop van het werk op eerste vordering de kosten te vergoeden zoals die vermeld staan op de bijgevoegde tarievenlijst. Uitkomende grond dient gescheiden te worden ontgraven en teruggebracht ten behoeve van een wederom goed gefundeerde bestrating.
Uitkomende klei of veen mag onder geen voorwaarde terug in de sleuf, alleen goed verdichtbare grond (zand) mag terug worden gezet in de sleuf. Te kort komend zand ter aanvulling van de sleuf dient op kosten van de vergunninghouder te worden geleverd en verwerkt. De zandaanvullingen van de sleuf/sleuven, tot onderkant verharding, dienen goed en in lagen verdicht te worden conform de eisen gesteld in de standaard RAW bepalingen 2010.

Afwijkende tarieven in binnenstad Goes;

Natuursteenbestrating;
Herstraten na werkzaamheden €25/m², definitieve reparatie €88,-/m².
Totaalprijs wordt €115,-/m².
Afspraken omtrent uitvoering en hoeveelheden dienen vooraf te worden overlegd tussen nutsbedrijf en opzichter gemeentelijke onderhoudsdienst.

Tarieven jaarlijks te indexeren op basis van cijfers CBS: SBI regelingslonen (45) Bouwnijverheid CAO-lonen per maand incl. bijzondere beloningen.

9.4 Aanvullende voorwaarden

Afhankelijk van aard en grootte van de werkzaamheden zullen er nadere bepalingen t.a.v. uitkomende grond (bemonstering etc.) in de vergunning worden opgenomen. Bij kleinere werkzaamheden geldt dat de uitkomende, overtollige grond dan wel grond die niet mag worden teruggebracht, gestort dient te worden op een door de gemeente aan te wijzen plaats. De gemeente Goes beheert een gronddepot waar deze uitkomende grond tijdelijk in depot gezet kan worden. Voor transport dient contact gezocht te worden met de afdeling Openbare Ruimte van de gemeente Goes.
Er dient rekening gehouden te worden met de bij de gemeente in eigendom, beheer en onderhoud zijnde (druk)riolering in het kabel of leiding tracé.

9.5 Voorwaarden voor graafwerkzaamheden bij groen en in de omgeving van bomen

Groen
Uitgenomen beplantingsmateriaal, dat na terugzetten niet meer aanslaat, zal na overleg met vergunninghouder door de gemeente in een hiertoe gunstig jaargetijde door nieuw materiaal voor rekening van vergunninghouder worden vervangen inclusief de kosten voor 1 groeiseizoen nazorg.

Bomen
Onder de kroonprojectie van de bomen opgenomen op de Monumentale en Waardevolle Bomenlijst mogen géén graafwerkzaamheden uitgevoerd worden ook niet handmatig.

Onder de kroonprojectie van de overige bomen mag nooit machinaal gegraven worden. Uitsluitend handmatig mag in deze zone worden gegraven mits de gemeente hiervoor vooraf toestemming heeft verleend.
In de haarwortelzone mag geheel niet gegraven worden. De haarwotelzone moet worden gepasseerd met een, vooraf door de gemeente goed te keuren methode (boomboring), waarmee geen schade kan ontstaan aan wortels, kabels en leidingen.

Wortels met doorsnede van 5 cm of meer mogen nooit worden beschadigd of doorgesneden. Wortels met een doorsnede van 3 tot 5 cm mogen alleen na goedkeuring van de gemeente worden beschadigd of doorgesneden. Na verkregen goedkeuring moeten de wortels recht worden doorgezaagd.

Bij het tijdelijk verlagen van de grondwaterstand binnen de wortelzone van de te handhaven bomen vanaf eind maart tot eind november moet vergunninghouder zorg dragen voor het handhaven van het vochtgehalte van het wortelstelsel. Indien noodzakelijk kan retourbemaling plaats moeten vinden of dient water geven te worden met leidingwater. Dit moet afgestemd worden met de gemeente.

Tarievenlijst m.b.t. hoofdstukken van het Handboek 7.1.3 , 7.1.5 en 7.3.1
Eenheidsprijs voor herplant van

Bosplantsoen € 3,-/m²	vaste planten € 15,-/m²
Heesters € 8,-/m²	gazon en lang gras € 3,-/m²
Haag € 15,-/m¹ (incl. paal en draad)	boom € 500/st

Afspraken omtrent uitvoering en hoeveelheden dienen vooraf te worden overlegd tussen nutsbedrijven en opzichter gemeentelijke onderhoudsdienst..

Tarieven jaarlijks te indexeren op basis van cijfers CBS: SBI regelingslonen schoonmaakbedrijven en hoveniers CAO- lonen per maand incl. bijzondere beloningen.

In aanvulling op punt 7.2.9
Bij ongeoorloofd rooien of beschadiging van plantsoen zal aan de vergunninghouder een boete opgelegd worden conform RAW 2010, 01.18

9.6 Digitale meldingsprocedure graafwerk

Zowel de start als het einde van alle graafwerkzaamheden die uitgevoerd worden in het openbare beheergebied van de gemeente moeten minimaal vijf werkdagen voorafgaand aan de start van het werk, en uiterlijk één werkdag na het einde van de werkzaamheden middels een E-mail gemeld worden bij de daar bij besluit van het college aangewezen persoon. Dit kan via E-mail: (wordt later bekend gemaakt)
Bij de E-mail moet als bijlage de PDF-scan van het betreffende volledig ingevulde en ondertekende, standaardformulier worden gevoegd.
De formulieren zijn te downloaden van de gemeentelijke website.

10 Addendum Gemeente Hulst

Gemeente Hulst
Bezoekadres: Grote Markt 21, 4561 EA Hulst
Postadres: Postbus 49, 4560 AA Hulst
Telefoon: (0114) 389000
Fax: (0114) 314627
E-mail: info@gemeentehulst.nl

Bezoekadres afdeling Gemeentewerken: Oceanie 2, 4561 PJ Hulst.

10.1 Vergunningen en toestemmingen voor (graaf)werkzaamheden

Alle correspondentie omtrent werkzaamheden aan kabels en leidingen dient te worden gericht aan de afdeling Realisatie & beheer van de gemeente Hulst ter attentie van de coördinator kabels en leidingen.

10.2 Uitzonderingsprocedure Spoedeisend werk/Calamiteit

Wanneer de calamiteit van dusdanige aard en/of omvang is dat de hulpdiensten moeten worden ingeschakeld is de netbeheerder hiervoor verantwoordelijk. Hiervoor kan het landelijke alarmnummer 112 worden gebruikt. Tevens dient tijdens kantooruren de coördinator kabels en leidingen te worden gewaarschuwd op telefoonnummer 0114 389000. Buiten kantooruren wordt via dit telefoonnummer automatisch doorgeschakeld met de piketdienst van de gemeente Hulst.

10.3 Opnemen en herstel verharding

Met betrekking tot artikel 3.9 uit dit handboek kiest de gemeente Hulst voor:
optie B; Herstel door de grondroerder, onderhoud en beheer door de gemeente.
Alleen in uitzonderingsgevallen kan voor specifieke projecten of situaties hiervan worden afgeweken. Dit alleen na overleg en geaccordeerde afspraken over aanpak, controle en projectprijs.

10.4 Door de gemeente ter beschikking te stellen bouwstoffen

De door de gemeente ter beschikking te stellen bestratingsmaterialen, zoals bedoeld in de 5% regeling kunnen worden afgehaald bij de gemeentelijke werkplaats, Oceanie 2, 4561 PJ Hulst. Dit na voorafgaande afspraak met de terreinbeheerder op telefoonnummer 0114 389203. De benodigde materialen dienen minimaal 1 dag voorafgaand aan de afhaling bij de terreinbeheerder te worden vastgelegd.

10.5 Digitale meldingsprocedure graafwerk

Zowel de start als het einde van alle graafwerkzaamheden die uitgevoerd worden in het openbare beheergebied van de gemeente Hulst moeten minimaal vijf werkdagen voorafgaand aan de start van het werk, en uiterlijk één werkdag na het einde van de werkzaamheden middels een E-mail gemeld worden bij de gemeentelijk kabel- en leidingcoördinator. Dit op e-mail: info@gemeentehulst.nl
Bij de E-mail moet als bijlage de PDF-scan van het betreffende volledig ingevulde en ondertekende, standaardformulier worden gevoegd.
De formulieren zijn te downloaden van de gemeentelijke website.
Voorbeelden zijn in de bijlage weergegeven.

11 Addendum Gemeente Kapelle

Gemeente Kapelle
Bezoekadres: Kerkplein 1, 4421 AA Kapelle
Postadres: Postbus 79, 4420 AC Kapelle
Telefoon: 14 0113
Fax: (0113) 341791
E-mail: gemeente@kapelle.nl

11.1 Vergunningen en toestemmingen voor (graaf)werkzaamheden

Alle correspondentie en communicatie omtrent werkzaamheden dient te worden gericht aan de afdeling Ruimte t.a.v. de coördinator kabels en leidingen.

11.2 Uitzonderingsprocedure Spoedeisend werk/Calamiteit

Wanneer de calamiteit van dusdanige aard en/of omvang is dat de hulpdiensten moeten worden ingeschakeld is de netbeheerder hiervoor verantwoordelijk. Hiervoor kan het landelijke alarmnummer 112 worden gebruikt. Tevens moet tijdens kantooruren de gemeentelijke coördinator kabels en leidingen de heer C.G.J. Verschiere worden gewaarschuwd. Buiten kantooruren moet worden gewaarschuwd de piketdienst van de gemeente Kapelle (bereikbaar via meldkamer politie, tel. 0900-8844).

11.3 Opnemen en herstel verharding

Met betrekking tot artikel 3.9 uit dit handboek kiest de gemeente Kapelle voor:
optie A: Herstel, onderhoud en beheer door de gemeente
Dat betekent dat al het straatwerk door de gemeente wordt uitgevoerd.
Alleen in uitzonderingsgevallen kan voor specifieke projecten of situaties hiervan worden afgeweken. Dit alleen na vooroverleg en geaccordeerde afspraken met de gemeente Kapelle over aanpak, controle en projectprijs. Als onderhoudstermijn geldt een termijn van 1 jaar na aanleg.

Het definitieve herstel van gesloten verharding wordt uitgevoerd door de gemeente. De kosten hiervan worden vooraf door de gemeente ingeschat en tezamen met de leges in rekening gebracht.

11.4 Door de gemeente ter beschikking te stellen bouwstoffen

Door de gemeente Kapelle worden geen bouwstoffen beschikbaar gesteld.

11.5 Digitale meldingsprocedure graafwerk

Zowel de start als het einde van alle graafwerkzaamheden die uitgevoerd worden in het openbare beheergebied van de gemeente moeten minimaal vijf werkdagen voorafgaand aan de start van het werk, en uiterlijk één werkdag na het einde van de werkzaamheden middels een E-mail gemeld worden bij de gemeentelijk kabel- en leidingcoördinator.
Dit op E-mail: meldpunt-kabelwerk@kapelle.nl
Bij de E-mail moet als bijlage de PDF-scan van het betreffende volledig ingevulde en ondertekende standaardformulier worden gevoegd.
De formulieren zijn te downloaden van de gemeentelijke website, www.kapelle.nl.
Voorbeelden zijn in de bijlage weergegeven

12 Addendum Gemeente Middelburg

Gemeente Middelburg
Bezoekadres: Kanaalweg 3, Middelburg
Postadres: Postbus 6000, 4330 LA Middelburg
Telefoon: (0118) 675000
Fax: (0118) 623717
E-mail: info@middelburg.nl

12.1 Vergunningen en toestemmingen voor (graaf)werkzaamheden

Alle correspondentie en communicatie omtrent werkzaamheden dient te worden gericht aan afdeling Stadsbeheer of de door bij besluit van het college aangewezen persoon. Aanvullend op de bepalingen in dit handboek geldt dat alle werken moeten worden uitgevoerd en onderhouden ten genoegen van en volgens de aanwijzingen van of namens hoofd van de afdeling Stadsbeheer of de door bij besluit van het college aangewezen persoon.

12.2 Uitzonderingsprocedure Spoedeisend werk/Calamiteit

Wanneer de calamiteit van dusdanige aard en/of omvang is dat de hulpdiensten moeten worden ingeschakeld is de netbeheerder hiervoor verantwoordelijk. Hiervoor kan het landelijke alarmnummer 112 worden gebruikt. Tevens moet ook het gemeentelijke meldpunt, tijdens kantooruren 14-118 of 0118-675000 , buiten kantooruren het nationale nummer van de politie 0900-8844.

12.3 Opnemen en herstel verharding

Met betrekking tot artikel 3.9 uit dit handboek kiest de gemeente Middelburg voor:
optie A; Herstel, onderhoud en beheer door de gemeente.
Dat betekent dat al het straatwerk door de gemeente wordt uitgevoerd.
Alleen in uitzonderingsgevallen kan voor specifieke projecten of situaties hiervan worden afgeweken. Dit alleen na vooroverleg en geaccordeerde afspraken over aanpak, controle en projectprijs. Als onderhoudstermijn geldt een termijn van 1 jaar na aanleg.

12.4 Digitale meldingsprocedure graafwerk

Zowel de start als het einde van alle graafwerkzaamheden die uitgevoerd worden in het openbare beheergebied van de gemeente moeten minimaal vijf werkdagen voorafgaand aan de start van het werk, en uiterlijk één werkdag na het einde van de werkzaamheden middels een E-mail gemeld worden bij de door bij besluit van het college aangewezen persoon. Dit kan via E-mail: kabel.leidingwerk@middelburg.nl Bij de E-mail moet als bijlage de PDF-scan van het betreffende volledig ingevulde en ondertekende, standaardformulier worden gevoegd.
De formulieren zijn te downloaden van de gemeentelijke website.
Voorbeelden zijn in de bijlage weergegeven.

13 Addendum Gemeente Noord-Beveland

Gemeente Noord Beveland
Bezoekadres: Voorstraat 31, 4491 EV Wissekerke
Postadres: Postbus 3, 4490 AA Wissekerke
Telefoon: (0113) 377377
Fax: (0113) 377300
E-mail: info@noord-beveland.nl

13.1 Vergunningen en toestemmingen voor (graaf)werkzaamheden

Met de afdeling Beheer en Realisatie moet zo mogelijk 5 werkdagen, voordat men met de uitvoering van de werken denkt te beginnen, overleg worden gepleegd omtrent het tijdstip en de plaats van uitvoering.
Het werk dient in een aaneengesloten periode te worden uitgevoerd. Indien dit door onvoorziene omstandigheden niet mogelijk is, dient de onderbreking te worden gemeld bij de afdeling Beheer en Realisatie en moet opnieuw melding gedaan worden wanneer de werkzaamheden worden hervat.

13.2 Uitzonderingsprocedure Spoedeisend werk/Calamiteit

In gevallen waarin het noodzakelijk is een bedrijfsstoring onmiddellijk op te heffen, kan het nutsbedrijf, zonder voorgaand overleg, de uitvoering ter hand nemen, mits daarvan zo spoedig mogelijk telefonisch mededeling wordt gedaan aan het hoofd afdeling Beheer en Realisatie.

13.3 Opnemen en herstel verharding

- Met betrekking tot artikel 3.9 uit dit handboek kiest de gemeente Noord-Beveland voor: optie A; Herstel, onderhoud en beheer door de gemeente.
- Indien het leggen van kabels, leidingen, enz. moet plaatsvinden in straten of wegen welke voorzien zijn van een gesloten wegdek, zullen deze zo mogelijk door middel van een onder de verharding geboorde of geperste opening worden aangebracht. Het spuiten van deze openingen is in geen geval toegestaan.
- Indien binnen het benodigde werkterrein (inclusief sleuven) punten van meetkundige grondslag aanwezig zijn, mogen deze niet worden verstoord.
- Indien het verkeer wegens een opengebroken wegverharding moet uitwijken c.q. omrijden over weggedeelten die daartegen niet bestand zijn, zullen, na voorgaand overleg met de wegbeheerder, zodanige maatregelen moeten worden genomen dat de schade tot een minimum wordt beperkt.

14 Addendum Gemeente Reimerswaal

Gemeente Reimerswaal
Bezoekadres: Oude Plein 1, 4416 AK Kruiningen
Postadres: Postbus 70, 4416 ZH Kruiningen
Telefoon: 14-0113 of (0113) 395000
Fax: (0113) -395345
E-mail: gemeente@reimerswaal.nl

14.1 Vergunningen en toestemmingen voor (graaf)werkzaamheden

Alle correspondentie en communicatie omtrent werkzaamheden dient te worden gericht aan afdeling Gemeentewerken t.a.v. coördinator kabels en leidingen. Aanvullend op de bepalingen in dit handboek geldt dat alle werken moeten worden uitgevoerd en onderhouden ten genoegen van en volgens de aanwijzingen van of namens hoofd van de afdeling Gemeentewerken.

14.2 Uitzonderingsprocedure Spoedeisend werk/Calamiteit

Wanneer de calamiteit van dusdanige aard en/of omvang is dat de hulpdiensten moeten worden ingeschakeld is de netbeheerder hiervoor verantwoordelijk. Hiervoor kan het landelijke alarmnummer 112 worden gebruikt. Tevens moet ook het gemeentelijke meldpunt, tijdens kantooruren 14-113 of 0113-395000 daarbuiten piketdienst openbare orde en veiligheid 06- 30180026 of piketdienst GW 06-53702470, worden gewaarschuwd.

14.3 Opnemen en herstel verharding

Met betrekking tot artikel 3.9 uit dit handboek kiest de gemeente Reimerswaal voor:
optie A; Herstel, onderhoud en beheer door de gemeente.
Dat betekent dat al het straatwerk door de gemeente wordt uitgevoerd.
Alleen in uitzonderingsgevallen kan voor specifieke projecten of situaties hiervan worden afgeweken. Dit alleen na vooroverleg en geaccordeerde afspraken over aanpak, controle en projectprijs. Als onderhoudstermijn geldt een termijn van 1 jaar na aanleg.

14.4 Door de gemeente ter beschikking te stellen bouwstoffen

Bestratingsmaterialen e.d. welke door de gemeente ter beschikking worden gesteld, kunnen worden afgehaald op de gemeentewerf aan de Stationsweg 8b nabij Kruiningen. Dit na voorafgaande afspraak met de beheerder (Tel. 06-12519377). De gemeentewerf is gesloten op vrijdagmiddag.

14.5 Digitale meldingsprocedure graafwerk

Zowel de start als het einde van alle graafwerkzaamheden die uitgevoerd worden in het openbare beheergebied van de gemeente moeten minimaal vijf werkdagen voorafgaand aan de start van het werk, en uiterlijk één werkdag na het einde van de werkzaamheden middels een E-mail gemeld worden bij de gemeentelijk kabel- en leidingcoördinator.
Dit op E-mail: meldpunt-kabelwerk@reimerswaal.nl
Bij de E-mail moet als bijlage de PDF-scan van het betreffende volledig ingevulde en ondertekende, standaardformulier worden gevoegd.
De formulieren zijn te downloaden van de gemeentelijke website.
Voorbeelden zijn in de bijlage weergegeven.

15 Addendum Gemeente Schouwen-Duiveland

Gemeente Schouwen Duiveland
Bezoekadres: Laan van St. Hilaire 2, 4301 SH Zierikzee
Postadres: Postbus 5555, 4300 JA Zierikzee
Telefoon: (0111) 452000
Fax: (0111) 452452
E-mail: gemeente@schouwen-duiveland.nl

15.1 Opnemen en herstel verharding

1. Met betrekking tot artikel 3.9 uit dit handboek kiest de gemeente Schouwen Duiveland voor: optie A; Herstel, onderhoud en beheer door de gemeente.
   Dat betekent dat al het straatwerk door de gemeente wordt uitgevoerd.
   Alleen in uitzonderingsgevallen kan voor specifieke projecten of situaties hiervan worden afgeweken. Dit alleen na overleg en geaccordeerde afspraken over aanpak, controle en projectprijs.
   Als onderhoudstermijn geldt een termijn van 1 jaar na aanleg.

2. **Opnemen en herstel gesloten verhardingen (asfalt en beton):**
   Het definitieve herstel van gesloten verhardingen wordt uitgevoerd door de gemeente. De kosten hiervan worden vooraf door de gemeente ingeschat en tezamen met de leges in rekening gebracht.

3. **Opnemen en herstel verharding (natuursteenbestrating):**
   Het opnemen en herstellen van natuursteenbestrating moet worden uitgevoerd door de huisaannemer van de gemeente. De kosten hiervoor zijn voor rekening van de opdrachtgever.

15.2 Door de gemeente ter beschikking te stellen bouwstoffen

Adres van de werf is:
Industrieweg 17
4301RS Zierikzee

15.3 Digitale meldingsprocedure graafwerk

Melding sturen aan:
servicelijn@schouwen-duiveland.nl

15.4. Uitzonderingsprocedure Spoedeisend werk/Calamiteit

In gevallen waarin het noodzakelijk is een (bedrijfs)storing onmiddellijk op te heffen, kan het nutsbedrijf, zonder voorafgaand overleg, de uitvoering ter hand nemen, mits daarvan zo spoedig mogelijk telefonisch een melding wordt gedaan aan de gemeentelijke opzichter kabels en leidingen of diens plaatsvervanger via de servicelijn 0111-452100
Wanneer de calamiteit van dusdanige aan en/of omvang is dat de hulpdiensten moeten worden ingeschakeld, is de netbeheerder hiervoor verantwoordelijk. Hiervoor kan het landelijke alarmnummer 112 worden gebruikt.

15.5 Eisen en uitvoering groenvoorzieningen

Indien het herstel van de beplanting en/of het gazon door vergunninghouder wordt uitgevoerd, geldt hiervoor een onderhoudstermijn van 12 maanden *conform de eisen van de gemeente m.b.t. het onderhoudsniveau*, na eerste oplevering *inclusief vervanging van niet aangeslagen plantmateriaal*.
Beplantingsmateriaal welke verloren is gegaan ten gevolge van werkzaamheden aan kabels & leidingen wordt door (of in opdracht van) de betreffende gemeente in een gunstig jaargetijde vervangen *en 12 maanden onderhouden* op kosten van de vergunninghouder.

Gazon moet, nadat de juiste hoogteligging van de grond is bereikt *en de benodigde grondbewerking is uitgevoerd*, worden ingezaaid. Vergunninghouder zal met de gemeente overleggen welk zaadmengsel ter plaatse van de grondroering moet worden toegepast.

16 Addendum Gemeente Sluis

Gemeente Sluis
Bezoekadres: Nieuwstraat 22, 4501 Oostburg
Postadres: Postbus 27, 4500 AA Oostburg
Telefoon: (0117) 457000
Fax: (0117) 452241
E-mail: info@gemeentsluis.nl

16.1 Opnemen en herstel verharding

Met betrekking tot artikel 3.9 uit dit handboek kiest de gemeente Sluis voor:
optie B: Herstel door grondroerder, onderhoud en beheer door de gemeente.
Alleen in uitzonderingsgevallen kan voor specifieke projecten of situaties hiervan worden afgeweken. Dit alleen na vooroverleg en geaccordeerde afspraken over aanpak, controle en projectprijs.

16.2 Opnemen en herstel verharding

1 Opnemen en herstel verharding (gesloten verhardingen (asfalt en beton):
Het definitieve herstel van gesloten verhardingen wordt uitgevoerd door de gemeente. De kosten hiervan worden vooraf door de gemeente ingeschat en tezamen met de leges in rekening gebracht.

2 Opnemen en herstel verharding (natuursteenbestrating):
Het opnemen en herstellen van natuursteenbestrating is specialistisch van aard en moet worden uitgevoerd door een door de gemeente aan te wijzen aannemer. De kosten hiervoor zijn voor rekening van de netbeheerder. Offerteaanvraag en opdrachtverstrekking wordt door de aanvrager gecoördineerd met de aannemer, de gemeente speelt hierin geen rol.

16.3 Digitale meldingsprocedure graafwerk

Zowel de start als het einde van alle graafwerkzaamheden die uitgevoerd worden in het openbare beheergebied van de gemeente moeten minimaal vijf werkdagen voorafgaand aan de start van het werk, en uiterlijk één werkdag na het einde van de werkzaamheden middels een E-mail gemeld worden bij de gemeentelijk kabel- en leidingcoördinator. Dit op e-mail: Graafmelding@gemeentesluis.nl
Bij de E-mail moet als bijlage de PDF-scan van het betreffende volledig ingevulde en ondertekende, standaardformulier worden gevoegd.
De formulieren zijn te downloaden van de gemeentelijke website.
Voorbeelden zijn in de bijlage weergegeven.
Tevens dient bij de gereedmelding de berekening voor de straatwerkvergoeding Zeeuwse Gemeenten zijn toegevoegd.

17 Addendum Gemeente Terneuzen

Gemeente Terneuzen
Bezoekadres: Koegorsstraat 4, 4538 PK Terneuzen
Postadres: Postbus 35, 4530 AA Terneuzen
Telefoon: (0115) 455000
Fax: (0111) 455203
E-mail: graafmelding@terneuzen.nl

17.1 Opnemen en herstel verharding

Met betrekking tot artikel 3.9 uit dit handboek kiest de gemeente Terneuzen voor:
optie B; Herstel door grondroerder, onderhoud en beheer door de gemeente.
Alleen in uitzonderingsgevallen kan voor specifieke projecten of situaties hiervan worden afgeweken. Dit alleen na vooroverleg en geaccordeerde afspraken over aanpak, controle en projectprijs.

17.2 Uitzonderingsprocedure Spoedeisend werk/Calamiteit

Wanneer de calamiteit van dusdanige aard en/of omvang is dat de hulpdiensten moeten worden ingeschakeld is de netbeheerder hiervoor verantwoordelijk. Hiervoor kan het landelijke alarmnummer 112 worden gebruikt. Tevens moet ook het gemeentelijke opzichter de heer A. Vink (tel. 06-3052 2417) tijdens kantooruren of daarbuiten piketdienst gemeente Terneuzen (bereikbaar via meldkamer politie, tel. 0900-8844) worden gewaarschuwd.

17.3 Door de gemeente ter beschikking te stellen bouwstoffen

De door de gemeente ter beschikking te stellen bestratingsmaterialen, zoals bedoeld in de 5% regeling kunnen worden afgehaald op het terrein van de gemeentelijke opslagplaats aan de Koegorsstraat 4, 4538 PK Terneuzen. Dit na voorafgaande afspraak met de heer A. Vink (telefoon 06-3052 2417).

17.4 Digitale meldingsprocedure graafwerk

Zowel de start als het einde van alle graafwerkzaamheden die uitgevoerd worden in het openbare beheergebied van de gemeente moeten minimaal vijf werkdagen voorafgaand aan de start van het werk, en uiterlijk één werkdag na het einde van de werkzaamheden middels een E-mail gemeld worden bij de gemeentelijk kabel- en leidingcoördinator. Dit op e-mail: graafmelding@terneuzen.nl
Bij de E-mail moet als bijlage de PDF-scan van het betreffende volledig ingevulde en ondertekende, standaardformulier worden gevoegd.
De formulieren zijn te downloaden van de gemeentelijke website.
Voorbeelden zijn in de bijlage weergegeven.

18 Addendum Gemeente Tholen

Gemeente Tholen
Bezoekadres: Hof van Tholen 2, 4691 DZ Tholen
Postadres: Postbus 51, 4690 AB Tholen
Telefoon: (0166) 66 82 00
Fax: (0166) 66 35 53
E-mail: gemeente@tholen.nl

18.1 Vergunningen en toestemmingen voor (graaf)werkzaamheden

Alle correspondentie en communicatie omtrent werkzaamheden dient te worden gericht aan afdeling Openbare Werken t.a.v. coördinator kabels en leidingen.

18.2 Uitzonderingsprocedure Spoedeisend werk/Calamiteit

In gevallen waarin het noodzakelijk is een bedrijfsstoring onmiddellijk op te heffen, kan het nutsbedrijf, zonder voorgaand overleg, de uitvoering ter hand nemen, mits daarvan zo spoedig mogelijk telefonisch mededeling wordt gedaan aan de gemeentelijk opzichter kabels en leidingen of diens plaats vervanger.
Wanneer de calamiteit van dusdanige aard en/of omvang is dat de hulpdiensten moeten worden ingeschakeld is de netbeheerder hiervoor verantwoordelijk. Hiervoor kan het landelijke alarmnummer 112 worden gebruikt. Tevens dient zo spoedig mogelijk telefonisch mededeling te worden gedaan aan de coördinator Kabels & Leidingen tijdens kantooruren (0166) 66 82 67 en daarbuiten de piketdienst van het Gemeentebedrijf via 06-53 44 95 73.

18.3 Opnemen en herstel verharding

Met betrekking tot artikel 3.9 uit dit handboek, kiest de gemeente Tholen voor:
optie A; Herstel, onderhoud en beheer door de gemeente.
Dit betekent dat al het straatwerk door of namens de gemeente wordt uitgevoerd. Alleen in uitzonderingsgevallen kan voor specifieke projecten of situaties hiervan worden afgeweken. Dit alleen na vooroverleg en geaccordeerde afspraken over aanpak, controle en projectprijs. Als onderhoudstermijn geldt een termijn van 1 jaar na aanleg.
Uitkomende klei of veen mag onder geen voorwaarde terug in de sleuf, alleen goed verdichtbare grond (zand) mag terug worden gezet in de sleuf. Te kort komend zand ter aanvulling van de sleuf dient op kosten van de vergunninghouder te worden geleverd en verwerkt. De zandaanvullingen van de sleuf/sleuven, tot onderkant verharding, dienen goed en in lagen verdicht te worden conform de eisen gesteld in de standaard RAW bepalingen 2010.

18.4 Aanvullende voorwaarden

- Indien het leggen van kabels, leidingen, enz. moet plaatsvinden in straten of wegen welke voorzien zijn van een gesloten wegdek, zullen deze zo mogelijk door middel van een onder de verharding geboorde of geperste opening worden aangebracht. Het spuiten van deze openingen is in geen geval toegestaan.
- Uitgenomen beplantingsmateriaal, dat na terugzetten niet meer aanslaat, zal na overleg met vergunninghouder door de gemeente in een hiertoe gunstig jaargetijde door nieuw materiaal voor rekening van vergunninghouder worden vervangen inclusief de kosten voor 1 groeiseizoen nazorg.

18.5 Door de gemeente ter beschikking te stellen bouwstoffen

Bestratingsmaterialen e.d. welke door de gemeente ter beschikking worden gesteld (zoals bedoeld in de 5% regeling), kunnen worden afgehaald bij het gemeentebedrijf aan Nijverheidsweg 34 (4695 RC) te Sint-Maartensdijk. Dit na voorafgaande afspraak met de beheerder (telefoonnummer 0166- 66 82 400).

18.6 Digitale meldingsprocedure graafwerk

Zowel de start als het einde van alle graafwerkzaamheden die uitgevoerd worden in het openbare beheergebied van de gemeente, moeten minimaal twee werkdagen voorafgaand aan de start van het werk, en uiterlijk één werkdag na het einde van de werkzaamheden middels een e-mail gemeld worden bij de gemeentelijke kabel- en leidingencoördinator. Dit op e-mail: kabelwerk@tholen.nl.
Bij de e-mail moet als bijlage de PDF-scan van het betreffende volledig ingevulde en ondertekende standaardformulier worden gevoegd.
De formulieren zijn te downloaden van de gemeentelijke website of op te vragen bij de gemeentelijke kabel- en leidingencoördinator.
Voorbeelden zijn in de bijlage weergegeven.

19 Addendum Gemeente Veere

Gemeente Veere
Bezoekadres: Traverse 1, 4357 ET Domburg
Postadres: Postbus 1000, 4357 ZV Domburg
Telefoon: (0118) 555444
Fax: (0118) 555433
E-mail: gemeente@veere.nl

19.1 Vergunningen en toestemmingen voor (graaf)werkzaamheden

De Gemeente Veere vraagt de vergunning aanvragen digitaal te verzenden naar het e-mailadres: Postkamer@veere.nl

19.2 Uitzonderingsprocedure Spoedeisend werk/Calamiteit

De Gemeente Veere vraagt de spoedgevallen tijdens kantooruren telefonisch te melden via het nummer: **0118-555435**. Buitenom de kantooruren melden via het nummer van de piketdienst: 06-20010080.

19.3 Opnemen en herstel verharding

Met betrekking tot artikel 3.9 uit dit handboek kiest de gemeente Veere voor:
Optie A. Herstel + onderhoud + beheer door gemeente

19.4 Door de gemeente ter beschikking te stellen bouwstoffen

N.v.t. De Gemeente Veere zorgt zelf voor herstel werkzaamheden.

19.5 Digitale meldingsprocedure graafwerk

De Gemeente Veere vraagt de graafwerk meldingen digitaal te verzenden naar het e-mailadres: graafmelding@veere.nl

20 Addendum Gemeente Vlissingen

Gemeente Vlissingen
Bezoekadres: Paul Krugerstraat 1, Vlissingen
Postadres: Postbus 3000, 4380 GV Vlissingen
Telefoon: (0118) 487000
Fax: (0118) 410218
E-mail: gemeente@vlissingen.nl

Vergunningen en instemmingen voor (graaf)werkzaamheden
Alle aanvragen omtrent vergunningen en instemmingen voor (graaf)werkzaamheden aan kabels en leidingen dienen digitaal te worden gericht aan de afdeling beheer Leefomgeving van de gemeente Vlissingen via het e-mailadres **gemeente@vlissingen.nl**

Digitale meldingsprocedure start en einde graafwerkzaamheden
Zowel de start als het einde van graafwerkzaamheden die uitgevoerd worden in het openbare beheergebied van de gemeente Vlissingen waarvoor een vergunning dan wel instemming is verleend moeten minimaal vijf werkdagen voorafgaand aan de start van het werk, en uiterlijk één werkdag na het einde van de werkzaamheden middels een e-mail gemeld worden bij de gemeentelijk vertegenwoordigers zoals aangegeven op de afgegeven vergunning / instemming.
Zowel de start als het einde van graafwerkzaamheden die uitgevoerd worden in het openbare beheergebied van de gemeente Vlissingen waarvoor geen vergunning dan wel instemming is verleend moeten minimaal vijf werkdagen voorafgaand aan de start van het werk, en uiterlijk één werkdag na het einde van de werkzaamheden middels een e-mail gemeld worden gemeld bij de gemeentelijk kabel- en leiding coördinator en zijn vervanger.
-e-mailadres kabel- en leidingcoördinator: W. Marinissenl: **wmn@vlissingen.nl**
-e-mailadres vervanger: R. Kooger e-mail: **rko@vlissingen.nl**
Bij de e-mail moet als bijlage de pdf-scan van het betreffende volledig ingevulde en ondertekende, standaardformulier worden gevoegd. De formulieren zijn te downloaden van de gemeentelijke website.

Schriftelijke informatie bewoners en bedrijven
In aanvulling van paragraaf 3.7 punt 7 dient de bedrijven/bewonersbrief vooraf ter goedkeuring bij de gemeentelijke vertegenwoordigers zoals aangegeven op de afgegeven vergunning / instemming te worden aangeleverd.

20.1 Uitzonderingsprocedure Spoedeisend werk/Calamiteit

Er mogen geen spoedeisende werkzaamheden worden uitgevoed op het Naereboutplein gelegen tussen de Boulevards Evertsen en Bankert.

20.2 Opnemen en herstel verharding

Met betrekking tot artikel 3.9 uit dit handboek kiest de gemeente Vlissingen voor:
optie A; Herstel, onderhoud en beheer door de gemeente.
Dat betekent dat al het straatwerk door de gemeente wordt uitgevoerd.

20.3 Niet gesprongen conventionele explosieven

Wij wijzen u er op dat, als gevolg van oorlogshandelingen in de 2e Wereldoorlog, in een deel van de gemeente Vlissingen munitie kan zijn achtergebleven. Door de gemeenteraad is beleid met betrekking tot niet gesprongen conventionele explosieven uit de 2e Wereldoorlog vastgesteld. Onderdeel daarvan is een beleidskaart waarop de gemeente Vlissingen is ingedeeld in verschillende deelgebieden. Per deelgebied zijn uitgangspunten vastgesteld waaraan bij het uitvoeren van grondroerende werkzaamheden dient te worden voldaan.
Via de website www.vlissingen.nl/explosieven kunt u inzien onder welk regiem uw werkzaamheden vallen. Voor vragen m.b.t. CE kunt u contact op nemen met het cluster veiligheid en handhaving op telefoonnummer 0118 48 73 00.
Verder dient u tijdens de uitvoering van de werkzaamheden de aanwijzingen op te volgen van de wegencoördinator of diens plaatsvervanger van de afdeling Beheer Leefomgeving. Tevens dient u de aanwijzingen op te volgen van de daarvoor aangewezen toezichthouders van de afdeling Publiekszaken van de gemeente Vlissingen.

20.4 Eisen en uitvoering groenvoorzieningen

Indien het herstel van de beplanting en/of het gazon door vergunninghouder wordt uitgevoerd, geldt hiervoor een onderhoudstermijn van 12 maanden *conform de eisen van de gemeente m.b.t. het onderhoudsniveau*, na eerste oplevering *inclusief vervanging van niet aangeslagen plantmateriaal*.
Beplantingsmateriaal welke verloren is gegaan ten gevolge van werkzaamheden aan kabels & leidingen wordt door (of in opdracht van) de betreffende gemeente in een gunstig jaargetijde vervangen *en 12 maanden onderhouden* op kosten van de vergunninghouder. Gazon moet, nadat de juiste hoogteligging van de grond is bereikt *en de benodigde grondbewerking is uitgevoerd*, worden ingezaaid. Vergunninghouder zal met de gemeente overleggen welk zaadmengsel ter plaatse van de grondroering moet worden toegepast.

20.5 Voorwaarden voor graafwerkzaamheden in de omgeving van bomen

Onder de kroonprojectie mag nooit machinaal gegraven worden. Uitsluitend handmatig mag in deze zone worden gegraven mits de gemeente hiervoor vooraf toestemming heeft verleend. tot de haarwortelgrens is bereikt. In de haarwortelzone mag geheel niet gegraven worden. De kroonprojectie moet worden gepasseerd met een, vooraf door de gemeente goed te keuren methode (boomboring), waarmee geen schade kan ontstaan aan wortels, kabels en leidingen.
Wortels met doorsnede van 5 cm of meer mogen nooit worden beschadigd of doorgesneden. Wortels met een doorsnede van 3 tot 5 cm mogen alleen na goedkeuring van de gemeente worden beschadigd of doorgesneden. Na verkregen goedkeuring moeten de wortels recht worden doorgezaagd. Wortels met een doorsnede tot 5 cm mogen bij voldoende afstand (zie onderstaande tabel), aan één zijde van de boom, haaks worden doorgezaagd. Het is niet toegestaan wortels door te trekken.
Bij het graven dient men buiten de kroon projectie van de boom te blijven met een minimale afstand van 1,00 m vanaf de stamvoet.
Vlissingen hanteert een kabel- en leidingvrije zone van minimaal 4.00 m breedte voor bomen van de 1^{e} grootte en van minimaal 200 cm voor bomen van de 2^{e} en 3^{e} grootte. Afhankelijk van de boomsoort is de minimale afstand t.o.v. het hart van de boom dus altijd minstens 100 cm of bij bomen van de 1^{e} grootte minstens 200 cm.
Uitgenomen beplantingsmateriaal, dat na terugzetten niet meer aanslaat, zal na overleg met vergunninghouder door de gemeente in een hiertoe gunstig jaargetijde

door nieuw materiaal voor rekening van vergunninghouder worden vervangen inclusief de kosten voor 1 groeiseizoen nazorg.

Bij het tijdelijk verlagen van de grondwaterstand binnen de wortelzone van de te handhaven bomen vanaf eind maart tot eind november moet vergunninghouder zorg dragen voor het handhaven van het vochtgehalte van het wortelstelsel. Indien noodzakelijk de bomen water geven met leidingwater.

Bijlage 1:

AANVRAAG INSTEMMING/VERGUNNING (>25M)

WERKZAAMHEDEN TEN BEHOEVE VAN DE AANLEG, INSTANDHOUDING OF OPRUIMING VAN KABELS EN LEIDINGEN. BEHOORT BIJ AVOI ZEEUWSE GEMEENTEN.

DIT FORMULIER DIGITAAL OF PER POST AAN DE DESBETREFFENDE GEMEENTE VERZENDEN

1	GEMEENTE	Hulst

2	PROJECT	
	PROJECTNAAM	0
	PROJECTNR NETBEHEERDER	0
	KENMERK VERG. GEMEENTE	0
	LOKATIE (KERN EN STRAAT)	0

3	GEGEVENS VAN DE NETBEHEERDER (DAN WEL DE GERECHTIGDE MET BEWIJS VAN MACHTIGING)			
	BEDRIJFSNAAM	0		
	POSTADRES	0		
	FACTUURADRES	0		
	CONTACTPERSOON	0		
	E-MAIL	0	TELEFOON	0

4	GEGEVENS AANVRAGER (ALLEEN INDIEN AFWIJKEND VAN DE NETBEHEERDER EN MET TE OVERLEGGEN MACHTIGING)			
	BEDRIJFSNAAM	0		
	POSTADRES	0		
	FACTUURADRES	0		
	CONTACTPERSOON	0		
	E-MAIL	0	TELEFOON	0

5	UITVOERENDE PARTIJ(EN)			
	BEDRIJFSNAAM	0		
	POSTADRES	0	TEL.	0
	CONTACTPERSOON	0	E-MAIL	0

6	PROJECTGEGEVENS: (AANKRUISEN WAT VAN TOEPASSING IS)						
	AARD WERK	0	REGULIER (>25M)	0	KLEIN WERK (<25M)		
	DISCIPLINE	0	GAS	0	ELEKTRA		
		0	WATER	0	CAI/TELECOM/DATA		
				0	ANDERS, NL:	0	
	REDEN WERKZAAMH.	0	AANLEG	0	VERVANGEN	0	RUIMEN
		0	VERLEGGEN	0	ANDERS, NL	0	

7	VOORZIENE OMVANG SLEUF/LASGAT		
	SOORT VERHARDING	LENGTE	BREEDTE

8	PLANNING	
	VOORGENOMEN STARTDATUM	
	VOORGENOMEN EINDDATUM	

9	ONDERTEKENING	
	DATUM	
	PLAATS	
	HANDTEKENING	

10	MEE TE ZENDEN BESCHEIDEN
	1 Een uitvoeringsplan met daarin opgenomen:
	a. In viervoud volledige en duidelijk leesbare tekeningen van het gewenste tracé op minimale schaal 1:500 (inclusief straatnamen en lengtes van de kabels en leidingen);
	b. Opgave van eventuele objecten die bij uitvoering van de werkzaamheden worden geplaatst (incl. situering ervan)
	c. Beschrijving van maatregelen voor bereikbaarheid en bescherming van de aanwezige kabels en leidingen
	d. Het verkeersplan conform CROW-richtlijn 96b
	e. Maatregelen ter bescherming van de openbare voorzieningen (bomen etc.).
	f. Maatregelen ten behoeve van de bereikbaarheid van percelen en opstallen in de nabijheid.
	g. Overzicht van in kennis te stellen belanghebbenden
	2 Toestemming overige gedoogplichtigen
	3 Planning van het gehele werk inclusief de fasering en werkvolgorde

Bijlage 2:

MELDING AANVANG GRAAFWERKZAAMHEDEN

WERKZAAMHEDEN TEN BEHOEVE VAN DE AANLEG, INSTANDHOUDING OF OPRUIMING VAN KABELS EN LEIDINGEN. BEHOORT BIJ AVOI ZEEUWSE GEMEENTEN.

DIT FORMULIER DIGITAAL OF PER POST AAN DE DESBETREFFENDE GEMEENTE VERZENDEN

1	**GEMEENTE**	Hulst

2	**PROJECT**	
	PROJECTNAAM	0
	PROJECTNR NETBEHEERDER	0
	KENMERK VERG. GEMEENTE	0
	LOKATIE (KERN EN STRAAT)	0

3	**GEGEVENS VAN DE NETBEHEERDER (DAN WEL DE GERECHTIGDE MET BEWIJS VAN MACHTIGING)**			
	BEDRIJFSNAAM	0		
	POSTADRES	0		
	FACTUURADRES	0		
	CONTACTPERSOON	0		
	E-MAIL	0	TELEFOON	0

4	**GEGEVENS AANVRAGER (ALLEEN INDIEN AFWIJKEND VAN DE NETBEHEERDER EN MET TE OVERLEGGEN MACHTIGING)**			
	BEDRIJFSNAAM	0		
	POSTADRES	0		
	FACTUURADRES	0		
	CONTACTPERSOON	0		
	E-MAIL	0	TELEFOON	0

5	**UITVOERENDE PARTIJ(EN)**			
	BEDRIJFSNAAM	0		
	POSTADRES	0	TEL.	0
	CONTACTPERSOON	0	E-MAIL	0

6	**PROJECTGEGEVENS: (AANKRUISEN WAT VAN TOEPASSING IS)**						
	AARD WERK	0	REGULIER (>25M)	0	KLEIN WERK (<25M)		
	DISCIPLINE	0	GAS	0	ELEKTRA		
		0	WATER	0	CAI/TELECOM/DATA		
				0	ANDERS, NL:	0	
	REDEN WERKZAAMH.	0	AANLEG	0	VERVANGEN	0	RUIMEN
		0	VERLEGGEN	0	ANDERS, NL	0	

7	**VOORZIENE OMVANG SLEUF/LASGAT**		
	SOORT VERHARDING	LENGTE	BREEDTE

8	**PLANNING**	
	DEFINITIEVE STARTDATUM	
	VERWACHTE EINDDATUM	

9	**ONDERTEKENING**	
	DATUM	
	PLAATS	
	HANDTEKENING	

Bijlage 3:

GEREEDMELDING GRAAFWERKZAAMHEDEN

WERKZAAMHEDEN TEN BEHOEVE VAN DE AANLEG, INSTANDHOUDING OF OPRUIMING VAN KABELS EN LEIDINGEN. BEHOORT BIJ AVOI ZEEUWSE GEMEENTEN.
DIT FORMULIER DIGITAAL OF PER POST AAN DE DESBETREFFENDE GEMEENTE VERZENDEN

1	**GEMEENTE**	Hulst

2	**PROJECT**	
	PROJECTNAAM	0
	PROJECTNR NETBEHEERDER	0
	KENMERK VERG. GEMEENTE	0
	LOKATIE (KERN EN STRAAT)	0

3	**GEGEVENS VAN DE NETBEHEERDER (DAN WEL DE GERECHTIGDE MET BEWIJS VAN MACHTIGING)**			
	BEDRIJFSNAAM	0		
	POSTADRES	0		
	FACTUURADRES	0		
	CONTACTPERSOON	0		
	E-MAIL	0	TELEFOON	0

4	**GEGEVENS AANVRAGER (ALLEEN INDIEN AFWIJKEND VAN DE NETBEHEERDER EN MET TE OVERLEGGEN MACHTIGING)**			
	BEDRIJFSNAAM	0		
	POSTADRES	0		
	FACTUURADRES	0		
	CONTACTPERSOON	0		
	E-MAIL	0	TELEFOON	

5	**UITVOERENDE PARTIJ(EN)**			
	BEDRIJFSNAAM	0		
	POSTADRES	0	TEL.	0
	CONTACTPERSOON	0	E-MAIL	0

6	**PROJECTGEGEVENS: (AANKRUISEN WAT VAN TOEPASSING IS)**						
	AARD WERK	0	REGULIER (>25M)	0	KLEIN WERK (<25M)		
	DISCIPLINE	0	GAS	0	ELEKTRA		
		0	WATER	0	CAI/TELECOM/DATA		
				0	ANDERS, NL:	0	
	REDEN WERKZAAMH.	0	AANLEG	0	VERVANGEN	0	RUIMEN
		0	VERLEGGEN	0	ANDERS, NL	0	

7	**DEFINITIEVE OMVANG SLEUF/LASGAT**		
	SOORT VERHARDING	LENGTE	BREEDTE

8	**PLANNING**	
	STARTDATUM	
	DATUM GEREED	

9	**TIJDSTIP OPLEVERING/CONTROLE**	
	DATUM	
	PLAATS	
	TIJDSTIP	

10	**ONDERTEKENING**	
	DE UITVOERDER	DE OPZICHTER

Bijlage 4: Straatwerktarieven

BEREKENING STRAATWERKTARIEVEN per 1-1-2014 **Incl. indexering van 2014 naar 2016**

Gemiddeld uurloon per ploeg van 1 straatmaker (€ 43,50) en 1 opperman (€ 40,50) per medio 2013 bij een aantal bedrijven in Zeeland bedraagt € 84,00. Een mensuur kost gemiddeld € 42,00. In deze kosten zijn o.a. opgenomen de kosten van vervoer, trilmachine, afzetmateriaal, etc.

Kosten uurloon € 42,00 + A.K. en W&R 12 % maakt: € 47,04

Kosten zand per m3 € 15,50 (aankoop € 11,20 + laden € 4,30)

Kosten bouwstoffen per m2 tegels € 13,00 en rest € 27,00

Normen straatwerk (Conform Leidraad gemeenten en nutsbedrijven):

Bestrating 0 - 15 m2	0,51 m.u. / m2
Idem meer dan 15 m2	0,41 m.u. / m2
Betontegels 0 - 15 m2	0,41 m.u. / m2
Idem meer dan 15 m2	0,31 m.u. / m2

Berekening uitvoeringskosten excl. BTW:

Bestrating 0-15 m2:

loonkosten 0,51 x € 47,04	= € 24,00
zand 0,05 x € 15,50	= € 0,78
bouwstoffen 5% x € 27,00	= € 1,35
uitvoeringskosten per m2	€ 26,13

Tegels 0-15 m2:

loonkosten 0,41 x € 47,04	= € 19,29
zand 0,05 x € 15,50	= € 0,78
bouwstoffen 5% x € 13,00	= € 0,65
uitvoeringskosten per m2	€ 20,72

Bestrating meer dan 15 m2:

loonkosten 0,41 x € 47,04	= € 19,29
zand 0,05 x € 15,50	= € 0,78
bouwstoffen 5% x € 27,00	= € 1,35
uitvoeringskosten per m2	€ 21,42

Tegels meer dan 15 m2:

loonkosten 0,31 x € 47,04	= € 14,58
zand 0,05 x € 15,50	= € 0,78
bouwstoffen 5% x € 13,00	= € 0,65
uitvoeringskosten per m2	€ 16,01

Gehanteerde percentages: Voor bestrating

	0-15 m2	>15m2
Onderhoudskosten	12 %	12 %
Degeneratiekosten	84 %	34 %
Beheerskosten	12 %	12 %
Totaal	108 %	58%

Gehanteerde percentage's: Voor tegels

	0-15m2	>15 m2
Onderhoudskosten	12 %	12 %
Degeneratiekosten	16 %	4 %
Beheerkosten	12 %	12 %
Totaal	40 %	28 %

Tarieven jaarlijks te indexeren op basis van cijfers CBS (Van 1 jaar terug): SBI regelingslonen Bouwnijverheid CAO-lonen per maand incl. bijzondere beloningen.
Mutatie tarief 2014 naar 2015: = 0,44 % (= prijs 2014 x 1,0044)
NB. Indexcijfer januari 2014 : 104,6 Indexcijfer januari 2015: 105,3
Mutatie tarief 2015 naar 2016: (105,3 minus 104,6) / 104,6 = 0,67 % (= prijs 2015 x 1,0067)
Mutatie van 2014 naar 2016: 1.0044 x 1.0067 = 1.0111

TARIEVEN OM IN REKENING TE BRENGEN in jaar 2016:

A.) Herstel + onderhoud + beheer door gemeente:

Bestrating 0 – 15 m2	Tegels 0 – 15 m2
€ 26,13 x 2,08 x 1,0111= € 54,95 per m2	€ 20,72 x 1,40 x 1,0111= € 29,33 per m2
Bestrating > 15 m2	Tegels > 15 m2
€ 21,42 x 1,58 x 1,0111= € 34,22 per m2	€ 16,01 x 1,28 x 1,0111 = € 20,72 per m2

B.) Herstel door nutsbedrijf; Onderhoud en beheer door gemeente:

Bestrating 0 – 15 m2	Tegels 0 – 15 m2
€ 26,13 x 108/100 x 1,0111 = € 28,53 per m2	€ 20,72 x 40/100 x 1,0111 = € 8,38 per m2
Bestrating > 15 m2	Tegels > 15 m2
€ 21,42 x 58/100 x 1,0111 = € 12,56 per m2	€ 16,01 x 28/100 x 1,0111= € 4,53 per m2

C.) Herstel + onderhoud door nutsbedrijf; alleen beheer door gemeente:

Bestrating 0 – 15 m2	Tegels 0 – 15 m2
€ 26,13 x 96/100 x 1,0111 = € 25,36 per m2	€ 20,72 x 28/100 x 1.0111 = € 5,87 per m2
Bestrating > 15 m2	Tegels > 15 m2
€ 21,42 x 46/100 x 1,0111 = € 9,96 per m2	€ 16,01 x 16/100x1,0111 = € 2,59 per m2

Trottoir- en opsluitbanden:

Loonkosten: 0,22 mu x € 47,04 x 1,0111 =	€ 10,46
Kosten beheer (12 %) : 0,12 x 10,39 =	€ 1,26
Totaal: Herstel en beheer:	€ 11,72

Voor de volgende situaties dient per aanvraag nadere afspraken over de kosten te worden gemaakt in de vorm van een af te spreken projectprijs:

1. Asfalt of penetratiewegdek — Richtprijs € 75,00 x 1.0111 = € 75,83
2. Sierbestrating — Afgesproken projectprijs
3. Beplanting e.d. — Afgesproken projectprijs
4. Gazon / berm — Richtprijs 2015: € 4,04
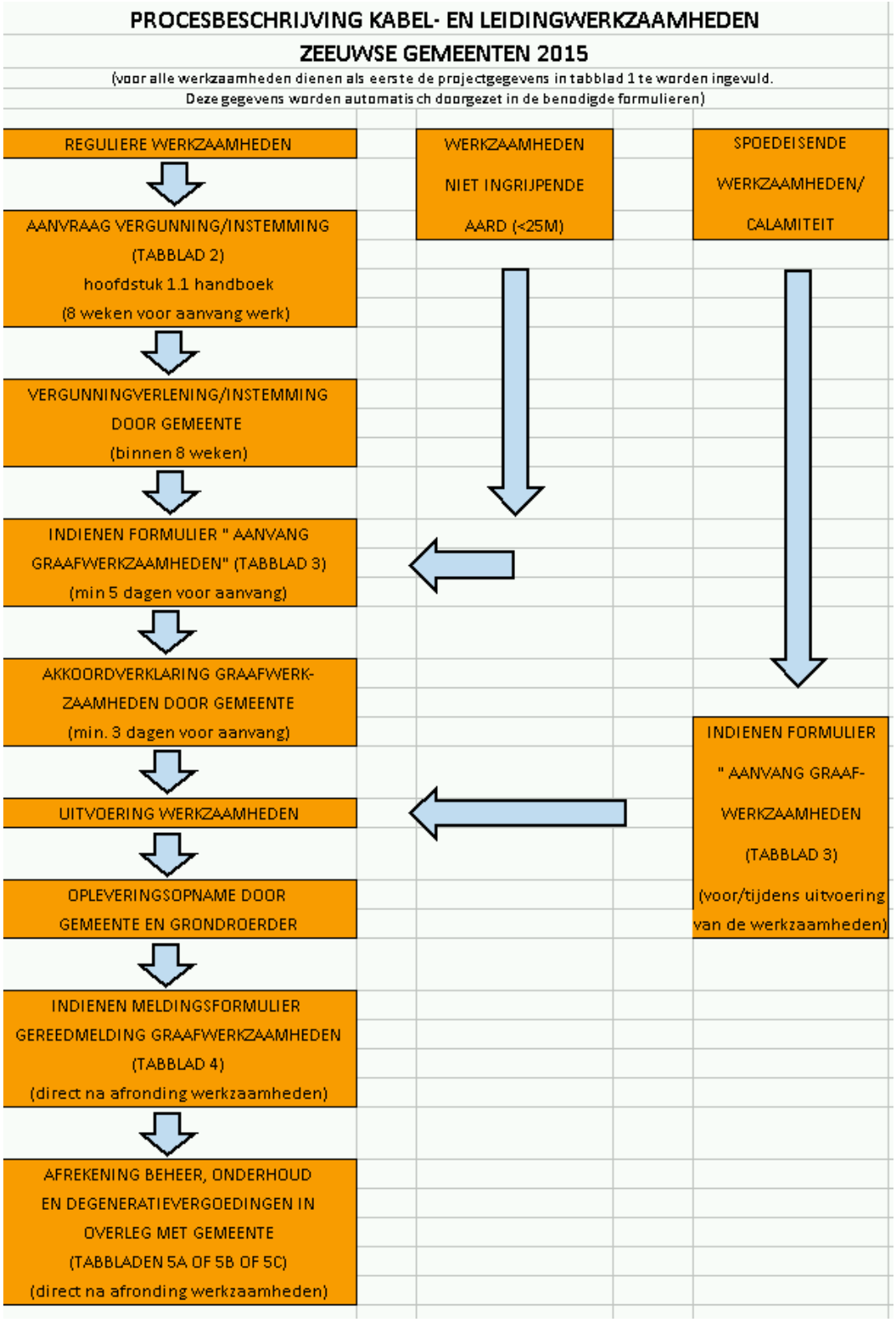
Bijlage 5: Procesbeschrijving